

**Informacje Gospodarczego Banku Spółdzielczego w Gorzowie Wielkopolskim
dotyczące ryzyka, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie
wynagrodzeń i inne informacje ujawniane zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu
Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z 26 czerwca 2013r.
według stanu na dzień 31.12.2017 roku**

I. Wstęp

1. Bank zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanego dalej „Rozporządzeniem”) w Części Ósmej dokonuje ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji w niniejszym dokumencie zwanym dalej „Ujawnieniem” według stanu na 31 grudnia 2017 r.
2. Bank informuje, że niniejszy dokument nie obejmuje całego zakresu ujawnianych informacji, określonych w Rozporządzeniu, o którym mowa w pkt. 1. Informacje nie zawarte w niniejszym dokumencie, a objęte obowiązkiem ujawnienia są dostępne w placówkach Banku oraz na stronie internetowej Banku.
3. Wszelkie dane liczbowe zostały wyrażone w tysiącach złotych.

II. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem – art. 435 Rozporządzenia

1. Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie ze „Strategią zarządzania ryzykiem w Gospodarczym Banku Spółdzielczym w Gorzowie Wielkopolskim” przygotowaną przez Zarząd i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku. Strategia jest zgodna z założeniami „Strategii Gospodarczego Banku Spółdzielczego w Gorzowie Wielkopolskim na lata 2016 - 2020” i podlega okresowemu przeglądowi zarządcemu.
2. Strategia zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym jest powiązana również z innymi regulacjami o charakterze strategicznym, np. „Strategią zarządzania i planowania kapitałowego w Gospodarczym Banku Spółdzielczym w Gorzowie Wielkopolskim”, planami finansowymi, a także zasadami w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka (m.in. kredytowym, płynności, operacyjnym itd.).
3. Strategia zarządzania ryzykiem zawiera cele definiujące apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka jaki Bank może ponieść.
4. Cele definiujące apetyt na ryzyko mają charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych, a także założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem o charakterze jakościowym.
5. Informacja dotycząca art. 435. ust. 1 lit a-d Rozporządzenia, tzn. strategii i procesów zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka dotyczy: strategii i procesów zarządzania tymi ryzykami, struktury i organizacji odpowiedniej funkcji zarządzania ryzykiem, zakresu i charakteru systemów raportowania i pomiaru ryzyka; strategii w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka.

Ryzyko kredytowe (w tym koncentracji)

Strategia i proces zarządzania ryzykiem kredytowym

Ryzyko kredytowe jest to potencjalna strata Banku związana z niewykonaniem przez klienta zaciągniętego zobowiązania lub jego części w określonych w umowie terminach.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w Banku ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa prowadzonej działalności kredytowej, przy zachowaniu racjonalnego podejścia do ryzyka.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka kredytowego (w tym koncentracji) obejmują, m.in.:

- 1) wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego;
- 2) dostarczanie Zarządowi Banku informacji o poziomie ryzyka kredytowego umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku;
- 3) dążenie do utrzymywania jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych¹ w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym od 12%;
- 4) dążenie do zwiększenia pokrycia rezerwami celowymi należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych;
- 5) ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku,
- 6) utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku;
- 7) bezwzględne przestrzeganie limitów koncentracji dużych ekspozycji określonych w CRR.

Bank realizuje cele strategiczne z tego obszaru poprzez:

- 1) stosowanie odpowiednich standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących oceny zdolności kredytowej klientów Banku oraz prowadzenia monitoringu kredytów;
- 2) ustanawianie skutecznych i adekwatnych do ponoszonego ryzyka zabezpieczeń spłaty kredytów, w szczególności weryfikacja ich wartości i płynności, zarówno podczas oceny wniosku kredytowego, jak i w ramach prowadzonego monitoringu, ograniczanie ryzyka prawnego w procesie ustanawiania zabezpieczeń;
- 3) inwestowanie nadwyżek zgromadzonych środków na lokatach w Banku Zrzeszającym lub za pośrednictwem Banku Zrzeszającego w innych instrumentach finansowych (obligacjach, jednostkach funduszy inwestycyjnych) w ramach limitów ustanowionych przez Spółdzielczy System Ochrony SGB;
- 4) utrzymywanie w bilansie Banku tylko portfeli aktywów o charakterze bankowym²;
- 5) utrzymywanie aktywów obciążonych najwyższym ryzykiem kredytowym, tj. portfela kredytów podmiotów niefinansowych (w wartości nominalnej) na poziomie 75% ich udziału w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania;
- 6) angażowanie się Banku w branże, w których obsłudze Bank posiada wieloletnie doświadczenie;
- 7) ograniczenie kredytowania klientów, których zaangażowanie w Banku (zaangażowanie duże: 10%) wyniosłoby 500% uznanego kapitału;
- 8) ograniczanie ryzyka koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia w postaci hipoteki poprzez opracowanie i stosowanie odpowiednich standardów postępowania dotyczących zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

Struktura i organizacja jednostek zarządzania ryzykiem kredytowym

W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku uczestniczą:

1. Rada Nadzorcza, która:
 - 1) w ramach pełnionego nadzoru właścicielskiego dokonuje okresowej oceny i nadzoruje politykę zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku;
 - 2) zatwierdza cele strategiczne z obszaru ryzyka kredytowego, zawarte w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem;

¹ Według wartości nominalnej.

² Aktywa o charakterze bankowym stanowią aktywa, nie wynikające z działalności handlowej (zgodnie z definicją zawartą w art. 92 CRR).

- 3) podejmuje decyzje kredytowe.
2. Zarząd:
 - 1) zatwierdza zasady zarządzania ryzykiem kredytowym;
 - 2) wyznacza osoby odpowiedzialne za opracowanie, wprowadzenie i aktualizację zasad, o których mowa w pkt 1;
 - 3) wspiera proces zarządzania ryzykiem kredytowym poprzez nadzór nad obszarem technologii informacyjnej;
 - 4) odpowiada za skuteczność zarządzania ryzykiem kredytowym;
 - 5) podejmuje decyzje kredytowe.
3. Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami, który:
 - 1) opiniuje metody pomiaru i oceny portfelowego ryzyka kredytowego;
 - 2) opiniuje poziom limitów dla portfelowego ryzyka kredytowego;
 - 3) monitoruje i analizuje poziom portfelowego ryzyka kredytowego występującego w Banku;
 - 4) analizuje wpływ na ryzyko kredytowe:
 - a) obecnej i przyszłej sytuacji na lokalnym rynku usług finansowych,
 - b) sytuacji ogólnogospodarczej.
4. Komitet Kredytowy – którego członkowie, na posiedzeniach Komitetu Kredytowego, w ramach posiadanych kompetencji określonych w stosownych aktach wewnętrznych, opiniują wnioski kredytowe.
5. Wydział Ryzyk Bankowych i Controllingu, monitorujący portfelowe ryzyko kredytowe, wykonuje zadania związane z:
 - 1) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem procedur dotyczących zasad zarządzania wszystkimi aspektami ryzyka kredytowego, przygotowywaniem propozycji zmian procedur dla Zarządu;
 - 2) zapewnieniem zgodności procedur ze strategią działania Banku i strategią zarządzania ryzykiem;
 - 3) proponowaniem wysokości przyjętych limitów;
 - 4) dokonywaniem pomiaru ryzyka portfelowego;
 - 5) sporządzaniem raportów portfelowych dla Zarządu i Rady Nadzorczej.
6. Wydział Monitoringu, wykonuje zadania związane z monitorowaniem indywidualnego ryzyka kredytowego:
 - 1) badaniem terminowości spłat kredytów;
 - 2) badaniem sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta;
 - 3) badaniem adekwatności przyjętych zabezpieczeń;
 - 4) nadzorem nad poprawnością naliczania rezerw dla kredytów zagrożonych;
 - 5) sprawowaniem nadzoru nad jakością danych dotyczących działalności kredytowej w Banku w systemie defBank.
7. Zespół Windykacji i Restrukturyzacji – odpowiadający m.in. za:
 - 1) opracowywanie i aktualizację regulacji w zakresie działalności windykacyjnej Banku;
 - 2) prowadzenie rejestru dłużników obsługiwanych przez Zespół;
 - 3) dokonywanie oceny możliwości ustalania nowych warunków spłat zadłużenia;
 - 4) postępowanie restrukturyzacyjne i ugodowe;
 - 5) sporządzanie informacji zarządczej, raportu o kwotach odzyskanych z zabezpieczeń.
8. Stanowisko Weryfikacji Kredytowej, zgodnie z posiadanymi kompetencjami wykonuje zadania związane m.in. z:
 - 1) opracowywaniem i aktualizacją procedur wew. z zakresu weryfikacji kredytowej;
 - 2) oceną ryzyka transakcji kredytowych klientów;
 - 3) współpracą z Oddziałami Banku w zakresie konsultacji transakcji kredytowych.
9. Oddziały wykonują zadania związane z:
 - 1) pozyskiwaniem klientów;
 - 2) gromadzeniem dokumentacji kredytowej do wniosku o kredyt;
 - 3) przygotowaniem umów kredytowych;
 - 4) uruchamianiem kredytów;
 - 5) monitorowaniem limitów koncentracji;
 - 6) bieżącym kontaktem z klientem;
 - 7) dokonywaniem okresowego przeglądu i oceny portfela kredytowego;

- 8) prowadzeniem rejestrów odstępstw od standardów kredytowania w skali Oddziału;
 - 9) indywidualnym traktowaniem kredytów udzielonych z odstępstwami;
 - 10) wyznaczaniem zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe w skali Oddziału.
10. Wydział Wsparcia Sprzedaży wykonuje zadania związane ze:
 - 1) wsparciem pionu handlowego w zakresie sprawnego funkcjonowania działalności kredytowej;
 - 2) realizacją otrzymanych tytułów egzekucyjnych i sądowych w skali całego Banku;
 - 3) uczestnictwem w systemach wymiany informacji, w tym m.in. z Biurem Informacji Kredytowej, Biurem Informacji Gospodarczej i AMRON;
 - 4) tworzeniem szablonów w systemie informatycznym dla produktów kredytowych zgodnie z Zakładowym Planem Kont.
 11. Wydział Produktów i Marketingu wykonuje zadania związane z:
 - 1) monitorowaniem zachowań konkurencji w zakresie ofert produktów kredytowych;
 - 2) opracowaniem i aktualizacją regulacji wewnętrznych związanych z działalnością kredytową;
 - 3) opracowywaniem projektów ulotek i kampanii reklamowej produktów kredytowych.
 12. Wydział Finansowo-Sprawozdawczy wykonuje zadania związane z:
 - 1) dokonywaniem obliczeń kwot ekspozycji ważonych ryzykiem;
 - 2) wyznaczaniem zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe;
 - 3) indywidualnym traktowaniem kredytów udzielonych z odstępstwami.

Raportowanie i pomiar ryzyka kredytowego

1. Bank monitoruje i ocenia jakość portfela kredytowego na podstawie wewnętrznych procedur, które obejmują zarówno monitoring ryzyka indywidualnego, tj. związanego z poszczególnym klientem, jak również całościowy monitoring portfela kredytowego Banku.

W ramach monitoringu oraz systemu raportowania sporządzane są raporty z zakresu ryzyka kredytowego, które pozwalają Bankowi na:

- 1) ocenę profilu ryzyka kredytowego;
 - 2) monitorowanie z odpowiednią częstotliwością poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów;
 - 3) kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka kredytowego;
 - 4) ocenę skutków podejmowanych decyzji;
 - 5) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka;
 - 6) kontrolowanie wyników procesu dochodzenia roszczeń z tytułu zabezpieczenia spłaty kredytu;
 - 7) kontrolę występujących w Banku skali odstępstw od przyjętych standardów kredytowania.
2. W celu zapewnienia odpowiedniej efektywności przekazywanej informacji zarządczej zakres poszczególnych raportów oraz ich częstotliwość zostały dostosowane do odbiorców informacji oraz do celów, którym mają służyć.
 3. Szczegółowy tryb funkcjonowania systemu informacji zarządczej został określony w obowiązujących w Banku regulacjach wewnętrznych w tym zakresie.

Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka kredytowego

W celu ograniczenia ryzyka kredytowego Bank stosuje zabezpieczenia prawnie dozwolone, które powinny zapewniać zaspokojenie się Banku w przypadku niewywiązania się kredytobiorcy z umowy kredytowej.

Podstawową zasadą funkcjonującą w Banku przy podejmowaniu pozytywnej decyzji kredytowej jest posiadanie przez klienta zdolności do spłaty kredytu; przyjmowane zabezpieczenia traktowane są jako źródło spłaty kredytu, w przypadku gdy klient utracił zdolność do samodzielnej obsługi zadłużenia, tym samym jakość i skuteczność zabezpieczenia spłaty kredytu nie zastępuje konieczności posiadania przez klienta zdolności kredytowej, za wyjątkiem przypadków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy Prawo bankowe.

Jako zabezpieczenie spłaty udzielonych kredytów Bank przyjmuje następujące rodzaje zabezpieczeń:

- 1) w ramach zabezpieczeń rzeczowych:
 - a) hipotekę na nieruchomości,
 - b) zastaw rejestrowy,
 - c) przewłaszczenie rzeczy ruchomej,

- d) wpłatę określonej kwoty, spełniającej warunki określone w art. 102 ustawy Prawo bankowe,
 - e) blokadę środków na rachunku w Banku lub innych bankach,
 - f) cesję wierzytelności z umów handlowych,
 - g) cesję wierzytelności z umów ubezpieczeniowych,
 - h) inne, zaakceptowane indywidualną decyzją przez Bank;
- 2) w ramach zabezpieczeń nierzeczywistych:
- a) weksel własny i poręczenie wekslowe,
 - b) gwarancję,
 - c) poręczenie cywilne.

W celu ograniczania ryzyka prawnego i operacyjnego Bank określił szczegółowe zasady ustanawiania prawnych form zabezpieczeń spłaty kredytów w procedurze: „Instrukcja prawnych form zabezpieczeń wierzytelności Banku”.

Ryzyko płynności

Strategia i proces zarządzania ryzykiem płynności

Ryzyko płynności rozumiane jest jako ryzyko zagrożenia utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowanych strat.

Przyjęte przez Bank cele strategiczne w zarządzaniu płynnością określone zostały m.in. w aktualnie obowiązującej „Strategii zarządzania ryzykiem w Gospodarczym Banku Spółdzielczym w Gorzowie Wielkopolskim”.

1. Najistotniejsze cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności obejmują:

- a) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty,
- b) zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji,
- c) utrzymywanie przez Bank aktywów nieobciążonych na minimalnym poziomie stanowiącym zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni.

2. Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- a) realizowanie strategii finansowania, o której mowa w ust. 3;
- b) pozyskiwanie depozytów o możliwie długich terminach wymagalności, tak aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym;
- c) utrzymywanie na bezpiecznym poziomie nadzorczych miar płynności, przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów z tym związanych;
- d) utrzymywanie wymogu pokrycia płynności (wskaźnika LCR) oraz stabilnego finansowania (wskaźnika NSFR) na wymaganym przepisami³ poziomie;
- e) finansowanie na bezpiecznym poziomie kredytów powiększonych o majątek trwały przez depozyty powiększone o fundusze własne;
- f) utrzymywanie płynnościowej struktury bilansu⁴ na poziomie zapewniającym występowanie nadwyżki skumulowanych aktywów⁵ nad skumulowanymi pasywami⁶ w okresie do 1 roku oraz nadwyżki skumulowanych pasywów nad skumulowanymi aktywami w okresie powyżej 1 roku⁷;
- g) zapewnienie globalnej wypłacalności Banku, oznaczającej posiadanie skumulowanej luki

³ Zgodnie z rozporządzeniem CRR i Umową Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB;

⁴ Wyznaczonej w oparciu o zestawienie luki płynności, o którym mowa w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności.

⁵ Wraz ze zobowiązaniami pozabilansowymi otrzymanymi.

⁶ Wraz ze zobowiązaniami pozabilansowymi udzielonymi.

⁷ Kumulując aktywa i pasywa począwszy od ostatniego przedziału.

- płynności⁸ (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych) na poziomie nieujemnym;
- h) dywersyfikacja źródeł finansowania poprzez ograniczanie udziału środków dużych deponentów lub dużych depozytów w bazie depozytowej;
 - i) dążenie do podnoszenia stabilności źródeł finansowania głównie poprzez pozyskiwanie środków od gospodarstw domowych po akceptowalnej cenie;
 - j) identyfikacja wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności w zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia postępowanie według procedur awaryjnych określonych w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności.
3. Bank przyjmuje następującą strategię finansowania:
- 1) głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych i instytucji rządowych oraz samorządowych, ich łączna kwota powinna stanowić co najmniej 80% pasywów ogółem;
 - 2) Bank posiada i aktualizuje w okresach rocznych plan pozyskiwania i utrzymywania depozytów;
 - 3) Bank dostosowuje skalę działania do możliwości zapewnienia stabilnego finansowania;
 - 4) Bank zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowym źródłem środków z Banku Zrzeszającego na zasadach i w zakresie możliwości Banku Zrzeszającego;
 - 5) w sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB.

Struktura i organizacja jednostek zarządzania ryzykiem płynności

W procesie zarządzania ryzykiem płynności uczestniczą poniższe organy i jednostki:

1. Rada Nadzorcza, która:
 - 1) zatwierdza cele strategiczne w zarządzaniu ryzykiem płynności, zawartymi w obowiązującej w Banku Strategii zarządzania ryzykiem;
 - 2) ocenia adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem płynności na podstawie okresowej, syntetycznej informacji na temat poziomu ryzyka, na jakie narażony jest Bank, w tym kształtowania się Nadzorczych Miar Płynności;
 - 3) zatwierdza testy warunków skrajnych oraz scenariuszowe plany awaryjne płynności;
 - 4) zatwierdza plan pozyskania i utrzymania środków zabezpieczających płynność Banku.
2. Zarząd Banku, który:
 - 1) zapewnia skuteczne działanie systemu zarządzania ryzykiem płynności, utrzymanie płynności bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej oraz długoterminowej;
 - 2) zatwierdza zasady zarządzania ryzykiem płynności,
 - 3) odpowiada za utrzymanie ryzyka płynności na poziomie nie przekraczającym poziomu akceptowalnego przez Radę Nadzorczą wyrażonego apetytem i tolerancją na ryzyko;
 - 4) analizuje na bieżąco ryzyko płynności, w tym nadzorcze miary płynności oraz wskaźnik LCR.
3. Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami, który:
 - 1) opiniuje poziom limitów;
 - 2) opiniuje procedurę;
 - 3) identyfikuje potrzeby zmian w polityce płynnościowej Banku;
 - 4) wydaje rekomendacje dla komórki zarządzającej mające na celu właściwe kształtowanie poziomu ryzyka płynności Banku;
 - 5) ocenia poziom ryzyka płynności Banku i wydaje rekomendacje Zarządowi;
 - 6) monitoruje poziom bazy depozytowej;
 - 7) analizuje wpływ nowych produktów bankowych na poziom ryzyka bankowego.
4. Stanowisko Głównego Księgowego – będące komórką zarządzającą ryzykiem płynności, które podlega II Wiceprezesowi Zarządu, wykonujący zadania związane z optymalnym zarządzaniem środkami Banku, w tym zagospodarowywaniem nadwyżek środków.
5. Wydział Ryzyk Bankowych i Controllingu – będący komórką monitorującą ryzyko płynności (wyznaczony pracownik), który podlega Prezesowi Zarządu, wykonujący zadania związane z:
 - 1) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem procedury płynnościowej oraz

⁸ Określonej w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności.

- przygotowywaniem propozycji jej zmian dla Zarządu, w tym weryfikowaniem i aktualizowaniem metod pomiaru ryzyka płynności oraz poziomu limitów;
- 2) zapewnieniem zgodności powyższej procedury ze strategią działania Banku i strategią zarządzania ryzykiem;
 - 3) proponowaniem wysokości przyjętych limitów;
 - 4) dokonywaniem pomiaru i monitorowaniem poziomu ryzyka, w tym płynności średnio i długoterminowej, przeprowadzaniem testów warunków skrajnych, pogłębioną analizą płynności długoterminowej;
 - 5) analizą wskaźników służących ocenie poziomu ryzyka płynności;
 - 6) monitorowaniem stopnia wykorzystania limitów;
 - 7) wyznaczaniem wskaźników LCR i wewnętrznego NSFR;
 - 8) sporządzaniem raportów z przestrzegania nadzorczych miar płynności;
 - 9) oceną nowych produktów bankowych w zakresie potencjalnego wpływu na ryzyko płynności,
 - 10) opracowywaniem scenariuszy sytuacji kryzysowych;
 - 11) raportowaniem w zakresie poziomu ryzyka płynności Komitetowi ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz przygotowaniem propozycji mających na celu kształtowanie poziomu ryzyka na odpowiednim poziomie;
 - 12) sporządzaniem raportów dla Zarządu, Rady Nadzorczej oraz KZAP.
6. Wydział Ryzyk Bankowych i Controllingu – będący komórką zarządzającą ryzykiem płynności (wyznaczony pracownik), przedkłada Głównemu Księgowemu informację o kwocie wolnych środków pieniężnych złotych oraz propozycję ich ulokowania na rachunkach lokat terminowych w SGB-Bank S.A. Działania te dotyczą w szczególności:
- 1) sprawdzanie salda początkowego środków na rachunku bieżącym w SGB - Bank S.A. z danego dnia;
 - 2) analizy kwot zapadalnych;
 - 3) analizy kwot zbiorczych dokumentów uznaniowych i obciążeniowych realizowanych na rachunku w danym dniu;
 - 4) monitorowanie zasileń lub odprowadzeń Wydziału Kasowo – Skarbcowego w trakcie realizacji;
 - 5) wyliczania stanu środków na rachunkach bieżących;
 - 6) proponowanie kwot deklarowanych na lokatę typu O/N oraz lokaty terminowe na okresy dłuższe;
 - 7) sporządzanie przepływów środków finansowych Banku (prognozy).
7. Wydział Produktów i Marketingu (wyznaczony pracownik) - będący komórką zarządzającą walutowymi środkami pieniężnymi, przedkłada Głównemu Księgowemu informację o kwocie wolnych środków pieniężnych walutowych oraz propozycję ich ulokowania na rachunkach lokat terminowych w SGB-Banku S.A.
8. Pozostałe komórki lub osoby odpowiedzialne za:
- 1) kontrolę i utrzymywanie limitów kasowych;
 - 2) sporządzanie wykazu kredytów przez Wydział Kredytów do ewentualnej odsprzedaży na potrzeby Planu awaryjnego;
 - 3) przekazywanie do komórki zarządzającej informacji niezbędnych do sporządzania prognozy przepływów środków pieniężnych.

Zasady funkcjonowania w ramach zrzeczenia

Gospodarczy Bank Spółdzielczy w Gorzowie Wielkopolskim jest zrzeczony z SGB – Bankiem S.A. oraz jest uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB.

Zadania wykonywane przez Bank Zrzeszający na rzecz Banku w zakresie płynności są następujące:

- 1) prowadzenie rozliczeń pieniężnych,
- 2) zabezpieczenie przed ryzykiem związanym z zakłóceniami w realizacji rozliczeń międzybankowych,
- 3) zabezpieczenie płynności śróddziennej,
- 4) prowadzenie rachunków bieżących,
- 5) udzielanie kredytów,
- 6) gromadzenie nadwyżek środków,
- 7) prowadzenie rachunku Minimum Depozytowego,

- 8) utrzymywanie aktywów płynnych stanowiących pokrycie środków Minimum Depozytowego,
- 9) wyznaczanie i utrzymywanie zagregowanego wymogu pokrycia płynności LCR,
- 10) pośredniczenie w zakupie przez Bank papierów wartościowych,
- 11) przeprowadzanie „zagregowanych” testów warunków skrajnych i awaryjnych planów płynności,
- 12) wsparcie w zakresie narzędzi analitycznych służących pomiarowi ryzyka płynności.

Obowiązki Banku w zakresie płynności wynikające z przynależności do Zrzeszenia:

- 1) posiadanie wystarczającej ilości środków na rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym lub niewykorzystanej kwoty kredytu w rachunku bieżącym, które zabezpieczą wypływy z rachunku bieżącego na koniec dnia operacyjnego,
- 2) lokowanie nadwyżek płynnościowych,
- 3) deponowanie i utrzymywanie środków na rachunku Minimum Depozytowego,
- 4) prowadzenie rachunków,
- 5) zakup aktywów wyłącznie za pośrednictwem i zgodą Banku Zrzeszającego.

Obowiązki Banku wynikające z członkostwa w Spółdzielczym Systemie Ochrony SGB:

- 1) realizacja działań związanych z funkcjonowaniem mechanizmów kontroli ograniczania oraz klasyfikowania ryzyka,
- 2) posiadanie planów pozyskania i utrzymania depozytów,
- 3) wyznaczanie i posiadanie wskaźnika LCR na zasadzie indywidualnej,
- 4) utrzymanie odpowiedniego poziomu środków na rachunku Minimum Depozytowego,
- 5) dokonywanie wpłat na Fundusz pomocowy,
- 6) wnoszenie składek na pokrycie kosztów funkcjonowania Spółdzielni.

Rozmiar i skład nadwyżki płynności

(dane w tys. zł)

Lp.	Nazwa nadwyżki	Wartość nadwyżki	Nazwa części składowej nadwyżki	Wartość części składowej nadwyżki
1	Norma krótkoterminowa ponad minimum			
	Luka płynności krótkoterminowej	38.189,52	Podstawowa i uzupełniająca rezerwa płynności	148.142,79
	Współczynnik płynności krótkoterminowej	1,35	Podstawowa i uzupełniająca rezerwa płynności	148.142,79
2	Norma długoterminowa ponad minimum			
	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi	2,10	Fundusze własne pomniejszone o sumę wartości wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego i wymogu z tytułu ryzyka rozliczenia dostawy oraz ryzyka kontrahenta	36.424,15
	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1,14	Fundusze własne pomniejszone o sumę wartości wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego i wymogu z tytułu ryzyka rozliczenia dostawy oraz ryzyka kontrahenta i środki obce stabilne	345.761,93
3	LCR ponad minimum			
	Wskaźnik płynności LCR	114,96%	Zabezpieczenia przed utratą płynności	27.216,00

Wielkość miar płynności oraz wskaźnika LCR

Lp.	Nazwa	Wielkość	Limity wynikające z przepisów
1	Norma krótkoterminowa	1,35	1,00
2	Norma długoterminowa	1,14	1,00
3	Wskaźnik LCR	114,96%	64% ⁹

Dodatkowe zabezpieczenia płynności funkcjonujące w Zrzeszeniu i Spółdzielczym Systemie Ochrony SGB

Bank posiada możliwość skorzystania z linii kredytowych w Banku Zrzeszającym w postaci kredytu w rachunku bieżącym, kredytu rewolwingowego oraz innych kredytów.

W Spółdzielczym Systemie Ochrony SGB funkcjonuje mechanizm pomocowy, który stanowi wsparcie dla Banku w sytuacjach awaryjnych. W ramach funkcjonującego Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB jednostka zarządzająca systemem ochrony w uzasadnionych sytuacjach udziela uczestnikom systemu pomocy zwrotnej z Funduszu Pomocowego. Pomoc ta może przybrać formę:

- 1) pożyczki płynnościowej,
- 2) pożyczki restrukturyzacyjnej,
- 3) kaucji ustanowionej celem zabezpieczenia wierzytelności wymagającej utworzenia rezerwy celowej,
- 4) gwarancji, poręczenia lub innych zabezpieczeń,
- 5) nabycia wierzytelności,
- 6) pożyczki długoterminowej na warunkach zobowiązań podporządkowanych,
- 7) objęcia udziałów członkowskich w celu zwiększenia funduszy własnych Banku,
- 8) wniesienia wkładów pieniężnych do Banku.

Aspekty ryzyka płynności, na które narażony jest Bank

Przyczyny, które mogą spowodować narażenie Banku na ryzyko płynności to:

- 1) niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów i istnienie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach,
- 2) przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przyływów pieniężnych Banku,
- 3) nadmierna koncentracja depozytów pod względem dużych kontrahentów.

Sposób dywersyfikacji źródeł finansowania

Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:

- 1) oferowanie produktów depozytowych klientom z sektora niefinansowego, budżetowego i finansowego,
- 2) ograniczanie depozytów dużych deponentów,
- 3) oferowanie różnych terminów wymagalności depozytów oraz różnych charakterów depozytów m.in...: depozyty terminowe i bieżące.

Techniki ograniczania ryzyka płynności

Do podstawowych technik ograniczania ryzyka płynności Bank zalicza:

- 1) stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów systemu ochrony,
- 2) systematyczne testowanie planu awaryjnego płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
- 3) lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które mają za zadanie zapewnienie przetrwania w sytuacji skrajnej,
- 4) przystąpienie do Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB, które zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową z Funduszu Pomocowego,

⁹ Zgodnie z Umową Systemu Ochrony minimalny poziom miary LCR wynosi: 0,8 x poziom wynikający z przepisów prawa. Minimalne wartości miary LCR w Systemie Ochrony SGB wynoszą: 64% od 2017 r.;

- 5) utrzymywanie Minimum depozytowego w Banku Zrzeszającym,
- 6) przeprowadzanie audytu systemu zarządzania ryzykiem płynności przez pracowników jednostki zarządzającej systemem ochrony.

Pojęcia stosowane w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności

- 1) płynność śróddzienna – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu;
 - 2) płynność bieżąca – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni;
 - 3) płynność krótkoterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;
 - 4) płynność średnioterminowa – zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy;
 - 5) płynność długoterminowa – monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy;
 - 6) płynność płatnicza – zdolność do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
 - 7) bufor płynności – oszacowana przez Bank wysokość potrzebnych aktywów nieobciążonych, stanowiąca zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w określonym, w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem, „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni;
 - 8) aktywa płynne – suma aktywów nieobciążonych,
 - 9) depozyty stabilne – suma osadu na depozytach sektora niefinansowego i osadu na depozytach instytucji rządowych i samorządowych;
 - 10) pasywa niestabilne – środki obce niestabilne wykazywane w rachunku nadzorczych miar płynności,
 - 11) pasywa stabilne – środki obce stabilne wykazywane w rachunku nadzorczych miar płynności;
- Pozostałe pojęcia są określone w procedurze wewnętrznej – Zasady zarządzania ryzykiem płynności w Gospodarczym Banku Spółdzielczym w Gorzowie Wielkopolskim.

Sposób odzwierciedlenia ryzyka płynności rynku w procesie zarządzania płynnością płatniczą

Nadwyżki zgromadzonych środków inwestowane są na lokatach w Banku Zrzeszającym lub za pośrednictwem Banku Zrzeszającego w innych instrumentach finansowych.

Wykorzystanie sposobów testów warunków skrajnych

Testy warunków skrajnych wykorzystywane są w planowaniu awaryjnym, wyznaczaniu poziomu limitów oraz procesie szacowania kapitału wewnętrznego.

W ramach pomiaru ryzyka Bank przeprowadza w okresach kwartalnych następujące testy warunków skrajnych:

- 1) wrażliwości – w oparciu, o które szacowany jest kapitał wewnętrzny;
- 2) scenariuszowe – w oparciu, o które budowane są awaryjne plany płynności oraz wyznaczany jest poziom bufora płynności;
- 3) odwrócone – w oparciu, o które wykonywane są doraźne analizy problemowe.

Podstawą do budowy testów scenariuszowych są scenariusze warunków skrajnych, określone w trzech wariantach:

- 1) wewnętrznym, którymi są:
 - a) utrata zaufania do Banku, będąca m.in. wynikiem pojawienia się negatywnych informacji o sytuacji finansowej Banku lub o sposobie prowadzenia przez Bank działalności,
 - b) wzrost kredytów przeterminowanych,
 - c) zła sytuacja finansowa Banku przejawiająca się groźbą powstania bieżącej straty finansowej,
 - d) awarie systemów komputerowych, brak połączeń telekomunikacyjnych, brak zasilenia energetycznych lub wyłączeniami;
- 2) systemowym, którymi są:
 - a) zatory płatnicze powstałe w podmiotach będących klientami Banku,

- b) wzrost zapotrzebowania rynku na depozyty – „wojna depozytowa”,
 - c) wzrost rynkowych stóp procentowych,
 - d) zakłócenia rozliczeniowe na rynku międzybankowym;
- 3) mieszanym, którymi są:
- a) zła sytuacja finansowa Banku oraz wzrost zapotrzebowania rynku na depozyty,
 - b) wzrost kredytów zagrożonych oraz zatory płatnicze powstałe w podmiotach będących klientami Banku.

Dla każdego scenariusza Bank określa:

- 1) wpływ sytuacji skrajnej na poziom płynności Banku;
- 2) wielkość potrzebnych aktywów nieobciążonych;
- 3) wpływ zaistniałej sytuacji na poziom rentowności Banku.

W teście wrażliwości Bank bada jak wpływ depozytów, w okresie do 30 dni, oszacowany w oparciu o test scenariuszowy zakładający utratę zaufania do Banku, wpłynie na wskaźnik LCR. Koszt przywrócenia wskaźnika LCR do minimalnego, wymaganego przepisami poziomu, stanowi jednocześnie podstawę do oszacowania kapitału wewnętrznego.

Bank przeprowadza odwrócone testy warunków skrajnych polegające na:

- 1) określeniu poziomu spadku wartości aktywów, który spowodowałby sytuację niewypłacalności Banku, tj. obniżenie limitu globalnej luki niedopasowania poniżej 1,
- 2) określeniu poziomu wzrostu kredytów długoterminowych, który spowodowałby przekroczenie limitu luki niedopasowania dla przedziału powyżej 5 lat.

Testy warunków skrajnych są podstawą do budowy awaryjnych planów płynności i dostarczają informacji zarządczej o obszarach, które w przypadku potencjalnych sytuacji stresowych mogą narazić Bank na szkodę. Na podstawie wyników przeprowadzonych testów warunków skrajnych na dzień 31.12.2017 r., nie powstał wymóg na kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka płynności.

Niezależnie od testów wymienionych wyżej, część testów warunków skrajnych przeprowadza Spółdzielnia w ramach Grupowego Planu Naprawy.

Wskazanie w jaki sposób plan awaryjny uwzględnia wyniki testów warunków skrajnych

Plany awaryjne zostały zintegrowane z testami warunków skrajnych poprzez wykorzystywanie testów warunków skrajnych jako scenariuszy uruchamiających awaryjny plan płynnościowy.

Polityka utrzymania rezerwy płynności

W celu utrzymywania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniom na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych. W ramach alternatywnych źródeł finansowania Bank wyróżnia:

- 1) sprzedaż wysokopłynnych aktywów lub zaciągnięcie kredytów zabezpieczonych tymi aktywami (aktywa nieobciążone);
- 2) dodatkowe źródła finansowania w postaci:
 - a) pozyskania kredytów z Banku Zrzeszającego lub wykorzystania przyznanych linii kredytowych;
 - b) sprzedaży innych aktywów, w tym kredytów;
 - c) pozyskania pożyczki płynnościowej ze Spółdzielni lub przyjęcie depozytu jako lokaty płynnościowej;
 - d) przyrostu depozytów.

W celu monitorowania alternatywnych źródeł finansowania Bank prowadzi i na bieżąco aktualizuje rejestr aktywów oraz warunków na jakich może być pozyskiwane dodatkowe finansowanie. Bank utrzymuje aktywa nieobciążone na poziomie równym lub wyższym od wyznaczonego bufora.

Zgodnie z wymogami nałożonymi przez Rozporządzenie CRR oraz wydanymi do niego aktami delegowanymi, Bank oblicza w każdym dniu roboczym wskaźnik LCR, który obrazuje w jakim stopniu Bank jest zabezpieczony przed sytuacją skrajną, która utrzymuje się przez okres 30 dni, wynikającą z zakłócenia równowagi pomiędzy wpływami i wypływami płynności. Ponadto Bank przestrzega limity Nadzorczych Miar Płynności na wymaganym poziomie, zgodnie z Uchwałą Komisji Nadzoru Finansowego nr 386/2008 z dnia 17.12.2008 r. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności.

Ograniczenia regulacyjne odnośnie transferu płynności w ramach zrzeszenia

W Spółdzielczym Systemie Ochrony SGB funkcjonuje mechanizm pomocowy, który stanowi wsparcie dla Banku w sytuacjach awaryjnych. Z Funduszu Pomocowego może być udzielona pomoc w sytuacjach zagrożenia utraty płynności lub wypłacalności w postaci pożyczki do 20% Funduszu Pomocowego.

Minimum Depozytowe służy zabezpieczeniu odpowiedniego poziomu płynności w Systemie. Stanowi ono również źródło pomocy finansowej w sytuacji zagrożenia utraty bieżącej zdolności do realizacji zobowiązań pieniężnych w postaci złożonej przez Bank Zrzeszający lokaty płynnościowej do wysokości 8% Minimum Depozytowego.

Raportowanie i pomiar ryzyka płynności

W Banku opracowywane są raporty dotyczące ryzyka płynności w trybie dziennym (LCR, NMP), miesięcznym, kwartalnym oraz rocznym.

Sprawozdania i raporty z zakresu ryzyka płynności są sporządzane dla poszczególnych organów i komórek Banku z następującą częstotliwością:

- dla Rady Nadzorczej w okresach kwartalnych,
- dla Zarządu Banku w okresach miesięcznych.

Ponadto przedmiotowa informacja sporządzana jest w okresach kwartalnych przez KZAP dla Zarządu, natomiast w okresach półrocznych dla Rady Nadzorczej.

Plan pozyskania i utrzymania środków uznawanych przez Bank za stabilne źródło finansowania, opracowywany jest w sposób kroczący na kolejne 3 lata i corocznie zatwierdzany jest przez Radę Nadzorczą.

Raz w roku Bank przeprowadza pogłębioną analizę płynności długoterminowej, która przekazywana jest dla Zarządu Banku.

W przypadku zmian poziomu ryzyka płynności częstotliwość raportowania może ulec zmianie.

Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka płynności

1. Celem ograniczania ryzyka płynności Bank wprowadził szereg limitów, pozwalających na wdrożenie w odpowiednim momencie mechanizmów zapobiegających powstaniu nadmiernego ryzyka.
2. Poziom limitów został dostosowany do akceptowalnego poziomu ryzyka określonego przez Radę Nadzorczą oraz tolerancji na ryzyko.
3. Wysokość limitów została określona na podstawie:
 - 1) planowanego rozwoju działalności kredytowej i depozytowej Banku, w tym rozwoju działalności walutowej Banku;
 - 2) analizy danych historycznych w zakresie struktury terminowej i podmiotowej podstawowych źródeł finansowania działalności Banku;
 - 3) analizy danych historycznych w zakresie danych będących podstawą do wyznaczania wewnętrznych limitów;
 - 4) wyników testów warunków skrajnych;
 - 5) wyników szacowania kapitału wewnętrznego na ryzyko płynności;
 - 6) przewidywanej ekspozycji na ryzyko płynności, wynikającej z planów strategicznych i rocznych planów finansowych Banku,
 - 7) planowanych zmian w otoczeniu makroekonomicznym.

Podstawowymi limitami, w zakresie których Bank nie dopuszcza sytuacji ich przekraczania są limity regulacyjne:

- 1) nadzorcze miary płynności,
- 2) limit wskaźnika LCR.

Ponadto w celu ograniczania ryzyka płynności Bank stosuje wskaźniki wczesnego ostrzegania, limity wewnętrzne, w tym limity SSO. Bank utrzymuje również odpowiednią wielkość aktywów nieobciążonych lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych.

W przypadku przekroczenia wskaźników wczesnego ostrzegania, komórka monitorująca przekazuje informację wraz z proponowanymi kierunkami działań na posiedzenie Zarządu, który podejmuje stosowne decyzje zmierzające albo do ograniczenia ryzyka płynności i uzyskania pożądaných wielkości wskaźników, albo o czasowym akceptowaniu przekroczenia limitu, bądź o korekcie obowiązujących

limitów. Nie zalicza się do przypadków kryzysowych sytuacji, gdy odchylenie od ustalonych norm ma swoje uzasadnienie w jednorazowych, niepowtarzalnych w okresach przeszłych, przypadkach, tj.:

- 1) czasowego, uzasadnionego spadku funduszy własnych Banku;
- 2) stwierdzonej nieprecyzyjności stosowanego modelu pomiaru ryzyka (co powinno skutkować niezwłocznym podjęciem prac nad modyfikacją modelu wyliczeniowego);
- 3) nieplanowanego wcześniej zaangażowania się Banku w pomoc strategicznemu klientowi w sytuacji jego uzasadnionych, przejściowych problemów.

Bank w procedurze zarządzania ryzykiem płynności określił szczegółowy wykaz podejmowanych działań w sytuacji awaryjnej wraz z wykazem osób odpowiedzialnych za ich przeprowadzenie.

Ryzyko stopy procentowej

Strategia i proces zarządzania ryzykiem stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej to ryzyko negatywnego wpływu zmian stóp procentowych na wyniki finansowe oraz bilansową wartość zaktualizowaną kapitału.

Narażenie to dotyczy zagrożenia wyniku odsetkowego, a tym samym odnosi się do oprocentowanych aktywów i pasywów, a także pozycji pozabilansowych wrażliwych na zmiany stóp procentowych. Analiza ryzyka stopy procentowej jest jednym z narzędzi służących do dostarczania danych niezbędnych do efektywnego zarządzania aktywami i pasywami Banku.

Celem strategicznym polityki Banku w zakresie ryzyka stopy procentowej jest:

- 1) optymalizacja wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych;
- 2) ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
- 3) utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) ograniczenie ryzyka stopy procentowej tylko do portfela bankowego i tylko do pozycji wynikających z produktów bilansowych;
- 2) zmniejszanie ryzyka bazowego poprzez:
 - a) stosowanie dla produktów klientów stóp bazowych w postaci stawek własnych Banku (w zakresie przewidzianym w przepisach prawa), zwłaszcza dla aktywów wrażliwych,
 - b) oferowanie klientom produktów depozytowych, których oprocentowanie uzależnione byłoby od stawek rynkowych (stóp rynku międzybankowego).

Struktura i organizacja jednostek zarządzania ryzykiem stopy procentowej

W procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej uczestniczą, podobnie jak w poprzednio omówionych obszarach ryzyka, następujące organy i jednostki Banku.

1. Rada Nadzorcza dokonuje okresowej oceny kluczowych aspektów zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku, w tym zgodności prowadzonej polityki z obowiązującą strategią oraz planem finansowym.

Do kompetencji Rady Nadzorczej Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej należy m.in.:

- 1) zatwierdzanie celów strategicznych w zakresie ryzyka stopy procentowej zawartych w „Strategii zarządzania ryzykiem w Gospodarczym Banku Spółdzielczym w Gorzowie Wielkopolskim”,
 - 2) ocena adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem stopy procentowej na podstawie okresowej, syntetycznej informacji na temat poziomu ryzyka, na jakie narażony jest Bank;
 - 3) nadzorowanie przestrzegania przez Zarząd, wynikającego ze Strategii Banku, zaakceptowanego przez Radę Nadzorczą, dopuszczalnego profilu ryzyka Banku, w tym poziomu ryzyka stopy procentowej;
2. Do zadań Zarządu Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej należy m.in.:
 - 1) zapewnienie skutecznego działania systemu zarządzania ryzykiem stopy procentowej;
 - 2) zatwierdzanie zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej,
 - 3) podejmowanie decyzji w zakresie ustalania oprocentowania oferowanych produktów

- bankowych,
- 4) kontrola kształtowania się parametrów związanych z ryzykiem stopy procentowej, w odniesieniu do ustalonych limitów;
 - 5) utrzymanie ryzyka stopy procentowej na poziomie nie przekraczającym poziomu akceptowalnego przez Radę Nadzorczą.
3. Do zadań Wydziału Ryzyk Bankowych i Controllingu, będącego komórką monitorującą podlegającego Prezesowi Zarządu należy:
- 1) okresowa weryfikacja i aktualizowanie procedury zarządzania ryzykiem stopy procentowej oraz przygotowywanie propozycji jej zmian dla Zarządu, w tym weryfikowanie i aktualizowanie metod pomiaru ryzyka stopy procentowej oraz poziomu limitów;
 - 2) zapewnienie zgodności przedmiotowej procedury ze strategią działania Banku i strategią zarządzania ryzykiem;
 - 3) proponowanie wysokości przyjętych limitów,
 - 4) dokonywanie pomiaru i monitorowanie poziomu ryzyka,
 - 5) analiza wskaźników służących ocenie poziomu ryzyka stopy procentowej;
 - 6) monitorowanie stopnia wykorzystania limitów,
 - 7) ocena nowych produktów bankowych w zakresie potencjalnego wpływu na ryzyko stopy procentowej;
 - 8) opracowywanie scenariuszy sytuacji kryzysowych w zakresie poziomu rynkowych stóp procentowych oraz badaniem scenariuszy skrajnych warunków;
 - 9) sporządzanie raportów dla Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami, Zarządu i Rady Nadzorczej.
 - 10) sporządzanie informacji w zakresie ryzyka stopy procentowej niezbędnych do oszacowania wymogów kapitałowych na ryzyko stopy procentowej zgodnie z „Zasadami szacowania kapitału wewnętrznego w Gospodarczym Banku Spółdzielczym w Gorzowie Wielkopolskim”.
4. Do zadań Głównego Księgowego, będącego komórką zarządzającą podlegającego II Wiceprezesowi Zarządu należy wykonywanie zadań związanych z kształtowaniem poziomu pozycji bilansowych wrażliwych na zmiany stóp procentowych w ramach zagospodarowywania nadwyżek środków Banku.
5. Do zadań Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej należy m.in.:
- 1) opiniowanie wewnętrznych procedur związanych z ryzykiem stopy procentowej;
 - 2) opiniowanie poziomu limitów;
 - 3) identyfikacja potrzeby zmian w polityce zarządzania ryzykiem stopy procentowej Banku;
 - 4) wydawanie rekomendacji dla komórki zarządzającej mającej na celu właściwe kształtowanie poziomu ryzyka stopy procentowej Banku;
 - 5) ocena poziomu ryzyka stopy procentowej Banku i wydawanie rekomendacji Zarządowi;
 - 6) składanie propozycji zmian poziomu stóp procentowych Banku lub rodzaju stóp referencyjnych.

Zakres i rodzaj systemów raportowania i pomiaru ryzyka stopy procentowej

Sprawozdania i raporty z zakresu ryzyka stopy procentowej są sporządzane dla poszczególnych organów i komórek Banku z następującą częstotliwością:

- dla Rady Nadzorczej w okresach kwartalnych,
- dla Zarządu Banku w okresach kwartalnych.

Ponadto przedmiotowa informacja sporządzana jest w okresach kwartalnych przez KZAP dla Zarządu, natomiast w okresach półrocznych dla Rady Nadzorczej.

W przypadku zmian poziomu ryzyka stopy procentowej częstotliwość raportowania może ulec zmianie.

System raportowania oparty jest o monitoring ryzyka stopy procentowej m.in. z zakresu:

- ryzyka przeszacowania, (ryzyka niedopasowania terminów przeszacowania aktywów i pasywów), ryzyka bazowego,
- badania wrażliwości wyniku finansowego na zmianę stóp procentowych,
- testów warunków skrajnych.

Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka stopy procentowej

W celu ograniczania ryzyka stopy procentowej, Bank wprowadził system limitów, który jest monitorowany przez Wydział Ryzyk Bankowych i Controllingu i w przypadku ich przekroczenia informuje o tym Zarząd określając jednocześnie stopień ich przekroczenia oraz przyczyny.

W sytuacji, gdy przekroczenie stanowi do 10% dopuszczalnego limitu i według sporządzonej analizy sytuacja ta nie wpływa znacząco na bieżące i przyszłe wyniki finansowe Banku, Zarząd może podjąć decyzję o dopuszczalności tego przekroczenia w określonym okresie czasowym z jednoczesnym zwiększeniem częstotliwości monitorowania stopnia realizacji limitu, w celu niedopuszczenia do dalszego wzrostu ryzyka. Podejmowane w tym okresie decyzje winny dążyć do obniżenia potencjalnego poziomu ryzyka stopy procentowej, mieszczącego się w obowiązujących limitach.

W przypadku znacznego przekroczenia obowiązujących limitów – powyżej 10% dopuszczalnego limitu – Zarząd Banku podejmuje działania, zmierzające do redukcji potencjalnego poziomu ryzyka stopy procentowej. Decyzje te, w zależności od rodzaju niedopasowania między aktywami i pasywami, winny dotyczyć:

- 1) zmiany struktury terminowej aktywów / pasywów pod względem przeszacowania,
- 2) zmiany struktury aktywów / pasywów pod względem stawki bazowej,
- 3) zmiany struktury produktowej w aktywach / pasywach,
- 4) zmiany oprocentowania aktywów / pasywów,
- 5) zmiany w zakresie stawek prowizji i opłat.

Ryzyko walutowe

Strategia i proces zarządzania ryzykiem walutowym

Ryzyko walutowe to niebezpieczeństwo pogorszenia się sytuacji finansowej Banku na skutek zmian kursów walutowych.

Cele strategiczne w zakresie działalności walutowej obejmują:

- 1) obsługę klientów Banku w zakresie posiadanych uprawnień walutowych;
- 2) zapewnienie klientom Banku kompleksowej obsługi w zakresie prowadzenia rachunków walutowych bieżących i terminowych, obsługi kasowej, realizacji przelewów otrzymywanych i wysyłanych za granicę oraz wykonywania innych czynności obrotu dewizowego za pośrednictwem Banku Zrzeszającego;
- 3) minimalizowanie ryzyka walutowego.

Bank realizuje powyższe cele strategiczne m.in. poprzez:

- 1) dążenie do utrzymania domkniętych indywidualnych pozycji walutowych, tak aby pozycja walutowa całkowita nie przekroczyła 2% funduszy własnych Banku;
- 2) prowadzenie transakcji wymiany walut z Bankiem Zrzeszającym polegających na zagospodarowywaniu nadwyżek środków walutowych oraz domykaniu otwartych pozycji walutowych Banku; transakcje walutowe nie mają charakteru spekulacyjnego;
- 3) utrzymywanie relatywnie wysokiego poziomu aktywów płynnych w walutach obcych;
- 4) niedokonywanie transakcji w walutach niewymienialnych.

Struktura i organizacja jednostek zarządzania ryzykiem walutowym

1. Rada Nadzorcza dokonuje okresowej oceny zarządzania ryzykiem walutowym w Banku, w tym zgodności prowadzonej polityki z obowiązującą strategią oraz planem finansowym.

Do kompetencji Rady Nadzorczej Banku należy m.in.:

- 1) zatwierdzanie celów strategicznych w zakresie ryzyka walutowego zawartych w „Strategii zarządzania ryzykiem w Gospodarczym Banku Spółdzielczym w Gorzowie Wielkopolskim”,
- 2) ocena adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem walutowym na podstawie okresowej, syntetycznej informacji na temat poziomu ryzyka, na jakie narażony jest Bank;
- 3) nadzorowanie przestrzegania przez Zarząd, wynikającego ze Strategii Banku, zaakceptowanego przez Radę Nadzorczą, dopuszczalnego poziomu ryzyka Banku.

2. Do zadań Zarządu Banku w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym należy m.in.:

- 1) zatwierdzanie zasad zarządzania ryzykiem walutowym,
- 2) zapewnienie skutecznego działania systemu zarządzania ryzykiem walutowym,
- 3) utrzymanie ryzyka walutowego na poziomie nie przekraczającym poziomu akceptowanego przez Radę Nadzorczą.

3. Do zadań Wydziału Produktów i Marketingu, będącego komórką zarządzającą ryzykiem walutowym podlegającego I Wiceprezesowi Zarządu należy:
 - 1) proponowanie wysokości przyjętych limitów;
 - 2) zarządzanie rachunkami walutowymi nostro w Banku Zrzeszającym;
 - 3) obsługa transakcji walutowych z klientami oraz Bankiem Zrzeszającym;
 - 4) przestrzeganie limitów w zakresie ryzyka walutowego;
 - 5) lokowanie nadwyżek środków walutowych;
 - 6) wyliczanie bieżącej pozycji walutowej Banku;
 - 7) utrzymywanie pozycji walutowej Banku na poziomie zgodnym z obowiązującymi limitami;
 - 8) ustalanie kursów walut dla rozliczeń gotówkowych;
 - 9) archiwizowanie tabel kursów walutowych;
 - 10) ustalanie kursów negocjowanych;
 - 11) przekazywanie komórce monitorującej informacji na temat pozycji walutowej.
4. Do zadań Wydziału Ryzyk Bankowych i Controllingu – będącego komórką monitorującą ryzyko walutowe podlegającego Prezesowi Zarządu należy:
 - 1) dokonywanie pomiaru i monitorowanie poziomu ryzyka,
 - 2) przeprowadzanie testów warunków skrajnych;
 - 3) analiza wskaźników służących ocenie poziomu ryzyka walutowego;
 - 4) monitorowanie stopnia wykorzystania limitów;
 - 5) ocena nowych produktów bankowych w zakresie potencjalnego wpływu na ryzyko walutowe;
 - 6) opracowywanie scenariuszy sytuacji kryzysowych w zakresie poziomu kursów walutowych oraz badanie scenariuszy warunków skrajnych;
 - 7) współdziałanie wraz z komórką zarządzającą w okresowym weryfikowaniu i aktualizowaniu procedur wraz z poziomem limitów;
 - 8) sporządzanie raportów dla Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami, Zarządu i Rady Nadzorczej;

Zakres i rodzaj systemów raportowania i pomiaru ryzyka walutowego

Komórka zarządzająca ryzykiem walutowym ustalając kursy walutowe, wprowadza je do systemu bankowego oraz na stronę internetową przekazując je jednocześnie do placówek Banku.

Każdego dnia komórka ta sporządza meldunek dla nadzorującego Członka Zarządu zawierający m.in. pozycję walutową Banku.

Komórka monitorująca sporządza dla Zarządu (miesięcznie) i Rady Nadzorczej (kwartalnie) informację dot. ryzyka walutowego, która zawiera również stopień wykorzystania wszystkich obowiązujących limitów w tym obszarze.

Ponadto przedmiotowa informacja sporządzana jest w okresach kwartalnych przez KZAP dla Zarządu, natomiast w okresach półrocznych dla Rady Nadzorczej.

Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka walutowego

W zakresie prowadzonej działalności walutowej, Bank nie dopuszcza do powstawania nadmiernego ryzyka kursowego; w tym celu Bank dąży do utrzymania domkniętych indywidualnych pozycji walutowych.

Bank ustanawia limit całkowitej pozycji walutowej w wysokości 2% funduszy własnych.

Bank dopuszcza możliwość wystąpienia otwartych pozycji walutowych netto, które nie mogą przekroczyć:

- 1) 2% funduszy własnych Banku - w odniesieniu do EUR,
- 2) 0,5% funduszy własnych Banku - w odniesieniu do USD,
- 3) 0,5% funduszy własnych Banku - w odniesieniu do GBP,
- 4) 0,5% funduszy własnych Banku - w odniesieniu do CZK,
- 5) 0,5% funduszy własnych Banku - w odniesieniu do DKK,
- 6) 0,5% funduszy własnych Banku - w odniesieniu do SEK,
- 7) 0,5% funduszy własnych Banku - w odniesieniu do NOK,
- 8) 0,5% funduszy własnych Banku - w odniesieniu do CHF.

Bank dąży do utrzymywania zrównoważonej pozycji płynności walutowej we wszystkich okresach zapadalności oraz w każdej z walut. Przyjmuje się, iż celem zapewnienia płynności walutowej, Bank utrzymuje płynne aktywa w USD, EUR, GBP, CZK, DKK, NOK, SEK, CHF, dla każdej waluty oddzielnie, na poziomie równym sumie 15% środków zgromadzonych na rachunkach a'vista i bieżących oraz 10% środków utrzymywanych na rachunkach terminowych.

W celu ograniczenia ryzyka walutowego, Bank wprowadził system limitów, który jest monitorowany przez Wydział Ryzyk Bankowych i Controllingu i w przypadku ich przekroczenia informuje o tym Zarząd określając jednocześnie stopień ich przekroczenia oraz przyczyny.

W sytuacji, gdy przekroczenie stanowi nie więcej niż 10% dopuszczalnego limitu i według sporządzonej analizy sytuacja ta nie wpływa znacząco na bieżące i przyszłe wyniki finansowe Banku, Zarząd może podjąć decyzję o dopuszczalności tego przekroczenia, w określonym okresie czasowym z jednoczesnym zwiększeniem częstotliwości monitorowania stopnia realizacji limitu, w celu niedopuszczenia do dalszego wzrostu ryzyka. Podejmowane w tym okresie decyzje winny dążyć do obniżenia potencjalnego poziomu ryzyka walutowego, mieszczącego się w obowiązujących limitach. Sytuacje, które spowodowały dopuszczalne przekroczenie limitu mogą dotyczyć:

- 1) czasowego, uzasadnionego spadku funduszy własnych Banku;
- 2) nieplanowanego wcześniej zaangażowania się Banku w pomoc strategicznemu klientowi w sytuacji jego uzasadnionych, przejściowych problemów.

W przypadku znacznego przekroczenia obowiązujących limitów – powyżej 10% dopuszczalnego limitu – Zarząd Banku podejmuje działania, zmierzające do redukcji potencjalnego poziomu ryzyka walutowego.

Ryzyko operacyjne

Strategia i proces zarządzania ryzykiem operacyjnym

Ryzyko operacyjne – to ryzyko straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów technicznych lub ze zdarzeń zewnętrznych; ryzyko operacyjne obejmuje również ryzyko prawne oraz ryzyko informatyczne.

Celem strategicznym w zakresie ryzyka operacyjnego jest:

- 1) optymalizacja efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania, racjonalizacja kosztów, jak również zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne;
- 2) wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym polega na:

- 1) zapobieganiu zdarzeniom operacyjnym powstającym w bieżącej działalności Banku, w procesach wewnętrznych oraz systemach przy zastosowaniu instrumentów kontrolnych adekwatnych do skali generowanego ryzyka,
- 2) podejmowaniu działań zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zagrożeń w przypadku przekroczenia akceptowanego poziomu,
- 3) likwidowaniu negatywnych skutków zdarzeń operacyjnych,
- 4) rejestrowaniu danych o zdarzeniach operacyjnych i poniesionych stratach operacyjnych w programie „risk AB”.

Bank stosuje metodę wskaźnika bazowego do wyliczania wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka operacyjnego.

Na dzień 31.12.2017 roku wymóg kapitałowy z tego tytułu wyniósł 2.312,06 tys. zł, podczas gdy faktyczne straty brutto w 2017 roku, dotyczące kategorii uszkodzenia aktywów wyniosły jedynie 22,86 tys. zł.

Struktura i organizacja jednostek zarządzania ryzykiem operacyjnym

W procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym udział biorą:

- 1) Rada Nadzorcza - akceptuje Strategię zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ocenia jej realizację na podstawie informacji na temat profilu ryzyka, na które narażony jest Bank, przedkładanych w okresach rocznych przez Zarząd Banku.
- 2) Zarząd - odpowiada za opracowanie systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, jego wdrożenie, zapewnienie jego spójności ze strategią zarządzania tym ryzykiem oraz właściwe funkcjonowanie tego systemu. Prezes Zarządu sprawuje nadzór nad efektywnością zarządzania ryzykiem operacyjnym.
- 3) Zespół Kryzysowy:
 - w czasie normalnej pracy Banku Zespół Kryzysowy:
 - a) koordynuje ustalanie zasad działania w sytuacjach kryzysowych,
 - b) prowadzi nadzór nad profilaktyką oraz przygotowaniem Banku do działania w sytuacjach kryzysowych wynikających z potencjalnych zagrożeń Banku,
 - w czasie wystąpienia sytuacji kryzysowej w Banku, zgodnie z decyzją Zarządu Banku - Zespół Kryzysowy wspólnie z Zarządem Banku, przejmuje zarządzanie sytuacją kryzysową lub Zespół Kryzysowy przejmuje w całości zarządzanie sytuacją kryzysową.
- 4) Komitet ds. Ryzyka Operacyjnego - pełni funkcje analityczne, doradcze i wspomagające w stosunku do Zarządu Banku i Rady Nadzorczej w obszarze zarządzania ryzykiem operacyjnym.
- 5) Wydział Ryzyk Bankowych i Controllingu - pełni funkcję Audytora ryzyka odpowiedzialnego za wdrożenie Zasad oraz za monitorowanie ryzyka operacyjnego.
- 6) Zespół Informatyki - sprawuje nadzór nad programem „risk AB”, administruje bazą danych, monitoruje i zapewnia aktualizację oprogramowania w momencie pojawienia się nowych wersji.
- 7) Kierujący komórkami/jednostkami organizacyjnymi odpowiedzialni za zarządzanie ryzykiem operacyjnym w podległych komórkach/jednostkach organizacyjnych.
- 8) Właściciele i Menadżerowie ryzyka, czyli wyznaczeni pracownicy w komórkach/jednostkach organizacyjnych odpowiedzialni za poprawność samooceny ryzyka operacyjnego i rejestrowanie zdarzeń.
- 9) Właściciele Systemów Informatycznych (SI) odpowiadają za ocenę ryzyka w zakresie bezpieczeństwa systemów informatycznych,
- 10) Administrator Bezpieczeństwa Informacji (ABI) wraz z Administratorem Systemów Informatycznych (ASI) koordynują działania Właścicieli Systemów Informatycznych (SI).
- 11) wszyscy pracownicy zgłaszają zdarzenia.

Zakres i rodzaj systemów raportowania i pomiaru ryzyka operacyjnego

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku obejmuje:

- 1) identyfikację procesów, w tym procesów kluczowych i krytycznych,
- 2) identyfikację ryzyka,
- 3) pomiar i ocenę ryzyka,
- 4) stosowanie narzędzi redukcji ryzyka,
- 5) monitorowanie ryzyka, w tym:
 - a) raportowanie zdarzeń operacyjnych,
 - b) raportowanie strat operacyjnych,
 - c) analizę kluczowych wskaźników ryzyka (KRI).

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym odnosi się m.in. do:

- 1) struktury organizacyjnej Banku oraz jej adekwatności do realizacji strategicznych celów Banku,
- 2) czynności wykonywanych przez pracowników Banku,

- 3) adekwatności kwalifikacji pracowników oraz ich rozwoju w zależności od potrzeb Banku,
- 4) zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy,
- 5) przeciwdziałania dyskryminacji pracowników m.in. ze względu na wiek, płeć, przekonania, przynależność do partii politycznej, organizacji i związków zawodowych,
- 6) ubezpieczeń oraz odszkodowań,
- 7) zapobiegania działalności przestępczej pracowników, klientów oraz innych osób na szkodę Banku,
- 8) zgodności działań Banku z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa,
- 9) procesów realizowanych przez kanały dystrybucji produktów (tradycyjne jak i elektroniczne) wykorzystywane przez Bank,
- 10) bezpieczeństwa fizycznego,
- 11) bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego,
- 12) postępowania w sytuacjach zagrożenia bieżącego funkcjonowania Banku,
- 13) zdarzeń, których skutki dotyczą Bank, natomiast ich przyczyny znajdują się poza jego bezpośrednią kontrolą,
- 14) usług świadczonych w ramach współpracy Banku z kontrahentami na podstawie umów o wykonywanie czynności należących do zakresu działania Banku oraz innych umów,
- 15) adekwatności polityki i praktyki ubezpieczeniowej Banku w relacji do ponoszonego ryzyka,
- 16) nowych i istniejących produktów, projektów oraz procesów.

Częstotliwość i terminy sporządzania najistotniejszych raportów i informacji w zakresie ryzyka operacyjnego:

- 1) Właściciele/menadżerowie ryzyka rejestrują zdarzenia w programie RiskAB do 5 dni roboczych od dnia wystąpienia lub zidentyfikowania,
- 2) Audytor w cyklach kwartalnych wykonuje dla Komitetu ds. Ryzyka Operacyjnego informacje zawierające:
 - raport kwartalnych zdarzeń operacyjnych,
 - test warunków skrajnych,
 - wykonanie kluczowych wskaźników ryzyka KRI.
- 3) Właściciele ryzyka raz w roku na polecenie Audytora wykonują samoocenę,
- 4) Audytor w cyklach kwartalnych sporządza informację dotyczącą ryzyka operacyjnego dla Zarządu Banku,
- 5) Audytor w cyklach rocznych sporządza informację dotyczącą ryzyka operacyjnego dla Rady Nadzorczej.

Bank zarządza ryzykami bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego jako podgrupą ryzyka operacyjnego stosując te same zasady w zakresie identyfikacji, szacowania, monitorowania, raportowania oraz innych aspektów zarządzania ryzykami.

Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka operacyjnego

W ramach bieżącego zarządzania ryzykiem operacyjnym redukcja negatywnych skutków zdarzeń operacyjnych obejmuje m.in. następujące działania zapobiegawcze:

- 1) podpisanie, w razie potrzeby, umów o wykonywanie czynności należących do zakresu działania Banku przez podmioty zewnętrzne o niskim poziomie ryzyka operacyjnego,
- 2) zabezpieczenie prawne wiarygodności Banku wynikające z umów z klientami i kontrahentami,
- 3) ubezpieczenie na wypadek zdarzeń operacyjnych, zapewniające utrzymywanie ryzyka operacyjnego na poziomie nie zagrażającym bezpieczeństwu funkcjonowania Banku,
- 4) opracowanie planów utrzymania ciągłości działania zapewniających ciągłe i niezakłócone działanie Banku oraz planów awaryjnych w komórkach/jednostkach organizacyjnych służących zapewnieniu możliwości prowadzenia działalności i ograniczeniu strat w przypadku wystąpienia niekorzystnych zdarzeń.

Obowiązek ograniczania ryzyka operacyjnego spoczywa na każdej komórce i jednostce organizacyjnej Banku i obejmuje:

- 1) wycofanie się ze zbyt ryzykownej działalności lub jej nie podejmowanie,
- 2) ograniczenie rozmiarów działalności obciążonej zbyt wysokim poziomem ryzyka,
- 3) transfer ryzyka; np. poprzez stosowanie ubezpieczeń majątku,
- 4) przyjmowanie odpowiednich mechanizmów kontrolnych.

Wybór działań zależy od wielkości strat operacyjnych oraz możliwości kontroli zdarzeń operacyjnych wywołujących straty.

Zgodnie z procedurą Banku uznaje się, że poziom ryzyka operacyjnego jest nadmierny, gdy potencjalne korzyści z działalności są niższe od potencjalnych strat operacyjnych.

Ryzyko braku zgodności

Strategia i proces zarządzania ryzykiem braku zgodności

Bank definiuje ryzyko braku zgodności jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych standardów postępowania/standardów rynkowych. Ryzyko braku zgodności jest ściśle powiązane z ryzykiem operacyjnym, w tym z ryzykiem prawnym.

Ryzyko braku zgodności stanowi element systemu kontroli wewnętrznej Banku.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka braku zgodności obejmują:

- 1) zapewnienie działania Banku zgodnego z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi;
- 2) zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi;
- 3) dążenie i dbałość o:
 - a) wizerunek zewnętrzny Banku rozumianego jako instytucja zaufania publicznego,
 - b) pozytywny odbiór Banku przez klientów,
 - c) przejrzystość działań Banku wobec klientów,
 - d) stworzenie kadry pracowniczej identyfikującej się z Bankiem, dobrze zorganizowanej wewnętrznie dla realizacji wspólnych celów wytyczonych przez Bank.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) identyfikację, ocenę, kontrolę, monitorowanie i raportowanie w zakresie ryzyka braku zgodności;
- 2) projektowanie i wprowadzenie bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;
- 3) sprawne i skuteczne podejmowanie działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności;
- 4) systematyczne podnoszenie kompetencji Zespołu ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej.

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności obejmuje w Banku w szczególności następujące obszary:

- 1) ochronę danych osobowych, zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych;
- 2) ochronę konkurencji i konsumentów, zgodnie z ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów;
- 3) zwalczanie nieuczciwej konkurencji, zgodnie z ustawą o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji;
- 4) przeciwdziałanie nieuczciwym praktykom rynkowym, zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym;
- 5) zachowanie tajemnicy bankowej i tajemnicy przedsiębiorstwa, zgodnie z ustawą Prawo bankowe i ustawą o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji;
- 6) przeciwdziałanie praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
- 7) kredyty konsumenckie, zgodnie z ustawą o kredycie konsumenckim;
- 8) kredyty hipoteczne, zgodnie z ustawą o kredycie hipotecznym;
- 9) obowiązki informacyjne Banku, zgodnie z ustawą Prawo bankowe;
- 10) etykę bankową (dobre praktyki bankowe) zgodnie z „Kodeksem Etyki Pracownika Gospodarczego Banku Spółdzielczego w Gorzowie Wielkopolskim”;
- 11) umowy outsourcingowe, zgodnie z ustawą Prawo bankowe;
- 12) bancassurance;
- 13) nietrafiona/nieuczciwa sprzedaż (misseling);

- 14) uchwały i rekomendacje Komisji Nadzoru Finansowego;
- 15) realizację zaleceń wydanych przez podmioty zewnętrzne, w tym przez Komisję Nadzoru Finansowego oraz Spółdzielnię.

Struktura i organizacja jednostek zarządzania ryzykiem braku zgodności

W procesie zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza Banku:
 - a) nadzoruje wykonywanie przez Zarząd obowiązków dotyczących zapewniania zgodności zarówno w ramach funkcji kontroli, jak i zarządzania ryzykiem braku zgodności;
 - b) zatwierdza niniejsze zasady (w tym regulamin funkcjonowania komórki ds. zgodności) i nadzoruje ich przestrzeganie;
 - c) co najmniej raz w roku ocenia efektywność zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank, w oparciu o okresowe raporty komórki do spraw zgodności oraz informacje od Zarządu, na podstawie opinii Komitetu Audytu;
 - d) informuje Spółdzielnię o wynikach oceny, o której mowa powyżej.
- 2) Zarząd Banku:
 - a) odpowiada za efektywne zarządzanie w Banku ryzykiem braku zgodności, w tym za ustanowienie stałej i efektywnie działającej komórki do spraw zgodności, organizację procesu zarządzania ryzykiem oraz nadzór nad jego funkcjonowaniem;
 - b) odpowiada za opracowanie, przyjęcie i wdrożenie oraz zapewnienie przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem braku zgodności;
 - c) odpowiada za składanie sprawozdań Radzie Nadzorczej w sprawie zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności;
 - d) w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w stosowaniu niniejszych zasad podejmuje środki naprawcze lub dyscyplinujące.
- 3) Działanie komórki ds. zgodności obejmuje zadania drugiego poziomu systemu kontroli wewnętrznej (drugiej linii obrony przed ryzykiem) polegające na zapewnianiu zgodności w działaniu całego Banku. Do zadań komórki ds. zgodności należy:
 - a) prowadzenie rejestru naruszeń compliance;
 - b) sporządzanie na potrzeby Zarządu i Rady Nadzorczej informacji dotyczących stopnia efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności, zmian w poziomie ryzyka;
 - c) przedstawianie Zarządowi propozycji działań, które będą miały na celu minimalizowanie powstałego ryzyka braku zgodności i ograniczanie występowania takich naruszeń przepisów prawa i norm postępowania przyszłości;
 - d) bieżące informowanie Zarządu o przypadkach występowania istotnych naruszeń compliance;
 - e) monitorowanie na bieżąco zmian w zewnętrznych przepisach prawa; informowanie pracowników Banku o zaistniałych zmianach w zewnętrznych przepisach prawa;
 - f) opiniowanie nowych produktów lub procesów pod kątem ryzyka ewentualnego wystąpienia zdarzeń compliance;
 - g) opiniowanie procedur wewnętrznych, pod kątem ich zgodności z zewnętrznymi przepisami prawa oraz występowania ewentualnych zapisów, które mogłyby wygenerować naruszenie compliance (z wyjątkiem wzorów przygotowywanych przez Spółdzielnię lub Bank Zrzeszający);
 - h) opiniowanie materiałów reklamowych Banku (z wyjątkiem materiałów przygotowywanych przez Bank Zrzeszający);
 - i) monitorowanie terminowości i zakresu aktualizacji procedur wewnętrznych;
 - j) monitorowanie realizacji zaleceń wydanych przez podmioty zewnętrzne, w tym przez Komisję Nadzoru Finansowego oraz Spółdzielnię;
 - k) monitorowanie realizacji zaleceń wydanych przez Prezesa Zarządu w wyniku kontroli wewnętrznych;
 - l) projektowanie, wprowadzanie i stosowanie procedur i metodyk zarządzania ryzykiem braku zgodności;
 - m) kształtowanie świadomości istnienia ryzyka braku zgodności wśród pracowników Banku.

Wszyscy pracownicy Banku zobowiązani są m.in. do:

- 1) znajomości przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania w zakresie, który dotyczy realizowanych przez nich obowiązków,
- 2) bezwzględnego przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania,
- 3) informowania Zespołu ds. Zgodności o przypadkach naruszeń compliance,
- 4) dbałości o dobre imię Banku i godne jego reprezentowanie,
- 5) niepodejmowania czynności, które mogłyby doprowadzić do konfliktu interesów pomiędzy nimi a Bankiem, w szczególności nie powinni podejmować działań konkurencyjnych wobec Banku, w którym są zatrudnieni.

Zakres i rodzaj systemów raportowania i pomiaru ryzyka braku zgodności

1. Raporty z ryzyka braku zgodności skupiają się na podstawowych zadaniach, które ma spełniać zarządzanie ryzykiem braku zgodności, a więc dotyczą czynności podejmowanych w celu zapewnienia zgodności działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz przyjętymi przez Bank standardami postępowania.
2. Raporty z ryzyka braku zgodności zawierają:
 - 1) zidentyfikowane ryzyka braku zgodności wraz z ich oceną oraz rekomendowanymi mechanizmami kontrolowania i ograniczania ryzyka, w tym informacje o zmianie profilu ryzyka;
 - 2) podsumowanie wszystkich naruszeń compliance, które wystąpiły w okresie objętym raportem;
 - 3) ocenę skuteczności rekomendowanych środków naprawczych, które były wydawane na bieżąco lub zawarte w poprzednim raporcie,
 - 4) rodzaj i wyniki przeprowadzonych monitoringów i testów zgodności.
3. Raporty/sprawozdania dotyczące ryzyka braku zgodności przedstawiane są Zarządowi Banku a następnie Komitetowi Audytu i Radzie Nadzorczej w okresach kwartalnych, najpóźniej do końca kwartału następującego po kwartale objętego raportem/sprawozdaniem.
4. Zestawienie raportów/sprawozdań z obszarów ryzyka braku zgodności raz w roku jest przekazywane do Spółdzielni po otrzymaniu pisma od Zarządu Spółdzielni.

Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka braku zgodności

Mechanizmy kontrolne, w tym mechanizmy kontroli ryzyka braku zgodności, w głównej mierze zostały określone w ramach funkcji kontroli opisanej w obowiązujących w Banku zasadach funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej. Niezależnie od powyższego Komórka do spraw zgodności stosuje następujące mechanizmy kontroli ryzyka braku zgodności:

- 1) analizę nowych produktów i usług wprowadzanych do oferty Banku lub ich modyfikacji, pod kątem zgodności z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi;
- 2) wydawanie szczegółowych wytycznych na podstawie dokonanej oceny ryzyka braku zgodności;
- 3) monitorowanie zmian w przepisach prawa, regulacjach wewnętrznych i standardach rynkowych oraz informowanie o istotnych zmianach pracowników Banku,
- 4) uczestnictwo w projektach wdrożeniowych, w kontekście zapewniania zgodności z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi,
- 5) identyfikowanie potrzeb szkoleniowych pracowników i przekazywanie informacji o potrzebach szkoleniowych Zarządowi Banku,
- 6) analizy procesów sprzedażowych pod kątem zgodności z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi (misselling).

Zgodnie z Art. 435 ust.1 lit. e Rozporządzenia, Zarząd oświadcza, że adekwatność ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, daje pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku (Oświadczenie zawarte jest w Załączniku nr 1 do niniejszej Informacji).

Informacja na temat ryzyka, zgodna z art. 435 ust 1. lit f. Rozporządzenia, w której przedstawiono ogólny profil ryzyka Banku związanego ze strategią działalności, zawarto w Załączniku nr 2 do niniejszej Informacji.

W zakresie art. 435 ust 2 Rozporządzenia Bank informuje, że:

- 1) Członkowie Zarządu Banku pełnią po jednym stanowisku dyrektorskim. Przez stanowisko dyrektorskie należy rozumieć stanowisko zajmowane w Zarządzie Banku lub organach innych podmiotów.
- 2) Członków Zarządu powołuje Rada Nadzorcza zgodnie z przepisami prawa oraz w oparciu o Regulamin działania Rady Nadzorczej, biorąc pod uwagę rzeczywisty stan ich wiedzy, umiejętności, doświadczenia i wiedzę specjalistyczną kandydata.
- 3) W Banku funkcjonuje Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami, którego posiedzenia odbywają się nie rzadziej niż raz na kwartał lub w zależności od potrzeb (np. przed wdrożeniem nowego produktu).
- 4) Przepływ informacji dotyczących ryzyka, kierowanych do Zarządu oraz Rady Nadzorczej odbywa się w Banku zgodnie z „Regulaminem funkcjonowania systemu informacji zarządczej (SIZ) w Gospodarczym Banku Spółdzielczym w Gorzowie Wielkopolskim”. Regulamin określa tematy informacji, częstotliwość ich sporządzania, jednostki sporządzające informacje oraz odbiorców przedmiotowych informacji. Systemem informacji zarządczej są objęte wszystkie rodzaje ryzyka uznawane przez Bank za istotne. Zakres i częstotliwość raportowania jest dostosowana do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka zapewniając możliwość podejmowania decyzji oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

III. Fundusze własne – art. 437

Ujawnienia w odniesieniu do funduszy własnych obejmują wartość poszczególnych składników kapitału podstawowego Tier I, Tier II, stosowanych pomniejszeń przedmiotowych funduszy oraz ich pomniejszeń.

Fundusze własne Banku na koniec 2017 roku przedstawiały się następująco:

		<i>(dane w tys. zł.)</i>
Kapitał Tier I		36 291,86
	<i>Kapitał podstawowy Tier I</i>	36 291,86
	<i>Skumulowane inne całkowite dochody (w tym: fundusz z aktualizacji wyceny majątku trwałego, fundusz z aktualizacji wyceny aktywów finansowych) ze znakiem „+”</i>	642,73
	<i>Kapitał rezerwowy (fundusz zasobowy)</i>	35 525,75
	<i>Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale podstawowym Tier I podlegających zasadzie praw nabytych (amortyzowany fundusz udziałowy)</i>	355,25
	<i>Korekty w kapitale podstawowym Tier I z tytułu filtrów ostrożnościowych , w tym : (-) Inne wartości niematerialne i prawne</i>	-103,32
	<i>Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I (w tym: fundusz z aktualizacji wyceny majątku trwałego, fundusz z aktualizacji wyceny aktywów finansowych) ze znakiem „-”</i>	-128,55
	<i>Kapitał dodatkowy Tier I</i>	0,00
	<i>Kapitał Tier II</i>	0,00
	Fundusze własne	36 291,86

IV. Wymogi kapitałowe – art. 438

Ujawnienia w zakresie wymogów kapitałowych, w tym m.in. opis metod szacowania kapitału wewnętrznego.

1. Bank wylicza wewnętrzne wymogi kapitałowe na poszczególne ryzyka przyjmując następujące założenia:
 - 1) Bank stosuje następujące metody wyliczania wymogów kapitałowych:
 - a) metodę standardową w zakresie ryzyka kredytowego,
 - b) metodę wskaźnika bazowego w zakresie ryzyka operacyjnego,
 - c) metodę podstawową w zakresie ryzyka walutowego.
 - 2) Bank nie prowadzi działalności handlowej.
 - 3) Bank korzysta z technik redukcji ryzyka kredytowego.
2. Bank prowadzi wewnątrzbankowy proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (ICAAP), na który składają się:
 - 1) określenie polityki zarządzania ryzykiem i kapitałem;
 - 2) identyfikacja wszystkich rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku i określenie istotnych rodzajów ryzyka;
 - 3) kwantyfikacja i agregacja ryzyka;
 - 4) oszacowanie oraz alokacja kapitału wewnętrznego;
 - 5) monitoring i kontrola ryzyka oraz kapitału wewnętrznego.
3. Przy obliczaniu dodatkowych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka, Bank przyjmuje następujące założenia:
 - 1) kapitał wewnętrzny na poszczególne rodzaje ryzyka będzie obliczany jako koszt lub utracony przychód, który może się pojawić w wyniku zaistnienia sytuacji nieoczekiwanej;
 - 2) koszt lub utracony przychód, o którym mowa w ust. 1, obliczany jest na podstawie testów warunków skrajnych, które Bank przeprowadza dla poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych za istotne;
 - 3) część lub całość kwoty, o której mowa w ust. 2, Bank może zabezpieczyć z wyniku finansowego zaplanowanego na dany rok obrotowy;
 - 4) poziom akceptowalnej straty lub utraconego przychodu Bank wyznacza (jako procent funduszy własnych Banku) w oparciu o następujące przesłanki:
 - a) wysokość planowanego wyniku finansowego na dany rok obrotowy,
 - b) poziom współczynnika wypłacalności,
 - c) plany kapitałowe;
 - 5) dodatkowym wymogiem kapitałowym dla poszczególnych rodzajów ryzyka będzie kwota, o jaką koszt lub utracony przychód przekroczy akceptowalny poziom ryzyka.
4. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego stanowiący 8% kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji na dzień 31.12.2017 r wynosił:

<i>L.p.</i>	<i>Klasa ekspozycji</i>	<i>Wymóg kapitałowy (w tys. zł)</i>
1.	<i>Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych</i>	300,81
2.	<i>Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych</i>	36,30
3.	<i>Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego</i>	0,27
4.	<i>Ekspozycje wobec instytucji</i>	0,00
5.	<i>Ekspozycje wobec przedsiębiorstw</i>	802,34
6.	<i>Ekspozycje detaliczne</i>	5 268,17
7.	<i>Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach</i>	8 939,71

8.	<i>Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania</i>	1 844,32
9.	<i>Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania</i>	1 176,71
10.	<i>Ekspozycje kapitałowe</i>	297,18
11.	<i>Inne pozycje</i>	814,01
Razem		19 479,82

5. Wymóg w zakresie funduszy własnych w odniesieniu do ryzyka walutowego na koniec 2017 roku – nie występował.

Bufory kapitałowe – art. 440

Kwota specyficznego dla instytucji bufora antycyklicznego wg stanu na 31.12.2017 r.

(dane w tys. zł.)

1	<i>Łączna kwota ekspozycji na ryzyko</i>	226 252,76
2	<i>Specyficzny dla instytucji wskaźnik bufora antycyklicznego</i>	0%
3	<i>Wymóg w zakresie specyficznego dla instytucji bufora antycyklicznego</i>	0

V. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego – art. 442

- 1) Definicja pozycji przeterminowanych i o utraconej jakości.

Należności przeterminowane, to należności wymagalne, które nie zostały spłacone w umownym terminie spłaty. Definicja ta stosowana jest dla celów rachunkowości.

- 2) Opis strategii przyjętych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego.

Bank dokonuje klasyfikacji ekspozycji kredytowych oraz tworzy rezerwy celowe zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U. z 2008 roku, nr 235, poz. 1589 wraz z późn. zm.) oraz instrukcją wewnętrzną opracowaną na jego podstawie, tj. „Instrukcją tworzenia rezerw celowych na ryzyko związane z działalnością kredytową Gospodarczego Banku Spółdzielczego w Gorzowie Wielkopolskim”.

Należności zagrożone to ekspozycje kredytowe zakwalifikowane do kategorii: „poniżej standardu”, „wątpliwe” i „stracone”, o których mowa w w/w Rozporządzeniu.

- 3) Całkowitą kwotę ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego na dzień 31.12.2017 r. oraz średnią kwotę ekspozycji w 2017 roku z podziałem na różne kategorie ekspozycji przedstawia poniższa tabela:

(dane w tys. zł.)

<i>Lp.</i>	<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Kwota ekspozycji na dzień 31.12.2017r.</i>	<i>Średnia kwota ekspozycji bez uwzględniania skutków ograniczania ryzyka kredytowego</i>
1.	<i>Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych</i>	3 402,59	2 182,52
2.	<i>Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych</i>	2 268,89	1 954,08
3.	<i>Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego</i>	6,63	7,07
4.	<i>Ekspozycje wobec instytucji</i>	140 829,53	113 017,41

5.	<i>Ekspozycje wobec przedsiębiorstw</i>	11 638,70	19 561,27
6.	<i>Ekspozycje detaliczne</i>	105 653,87	97 711,84
7.	<i>Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach</i>	156 516,30	148 149,09
8.	<i>Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania</i>	20 284,15	19 533,45
9.	<i>Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania</i>	14 708,90	14 885,41
10.	<i>Ekspozycje kapitałowe</i>	3 714,69	3 585,80
11.	<i>Inne pozycje</i>	19 483,77	22 507,74
Razem		478 508,02	443 095,68

- 4) Rozkład geograficzny ekspozycji w podziale na obszary ważne pod względem istotnych kategorii z wyszczególnieniem ekspozycji o utraconej wartości.

W poniższej tabeli przedstawiono ekspozycje kredytowe w podziale na województwa:

(dane w tys. zł.)

Lp.	Województwo	Ogółem	Udział w obliżu w %	w tym	
				bez utraty wartości	z utratą wartości
1.	<i>dolnośląskie</i>	6 473	2,32%	6 153	320
2.	<i>lubuskie</i>	170 395	61,08%	154 163	16 232
3.	<i>mazowieckie</i>	6 716	2,41%	6 716	0
4.	<i>wielkopolskie</i>	52 837	18,94%	52 837	0
5.	<i>zachodniopomorskie</i>	42 506	15,23%	38 302	4 204
6.	<i>śląskie</i>	4	0,00%	4	0
7.	<i>pomorskie</i>	42	0,02%	0	42
Razem		278 973	100,00%	258 175	20 798

- 5) Zestawienie rezydualnych terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji z podziałem na kategorie ekspozycji:

(dane w tys. zł.)

Lp.	Terminy zapadalności	Sektor finansowy	Sektor niefinansowy	Sektor instytucji rządowych i samorządowych
1.	<i>bez określonego terminu</i>	37 735,81	47 987,13	0,00
2.	<i><=1 tydzień</i>	45 534,04	1 753,56	0,00
3.	<i>>1 tydzień<=1 miesiąc</i>	60 070,90	2 076,37	23,61
4.	<i>>1 miesiąc<=3 miesiące</i>	108,15	3 843,55	104,02
5.	<i>>3 miesiące<=6 miesięcy</i>	215,61	10 786,70	140,13
6.	<i>>6 miesięcy<=1 roku</i>	724,30	17 191,16	292,77
7.	<i>>1 roku<=2 lat</i>	837,26	28 738,93	325,20
8.	<i>>2 lat <= 5 lat</i>	2 277,75	63 058,33	932,93
9.	<i>>5 lat <= 10 lat</i>	1 487,49	64 669,05	450,00
10.	<i>>10 lat <= 20 lat</i>	0,00	28 242,15	0,00
11.	<i>>20 lat</i>	0,00	2 844,68	0,00
Razem		148 991,31	271 191,61	2 268,66

6) Ekspozycje w podziale na istotne branże lub typy kontrahenta:

(dane w tys. zł.)

Lp.	Branże	Kapitał		Odsetki	Korekty wartości oraz rezerwy celowe	Wartość bilansowa netto
		ogółem	w tym w sytuacji zagrożonej			
1.	Administracja publiczna i obrona narodowa	2 269	0	1	1	2 269
2.	Budownictwo	41 272	786	325	758	40 839
3.	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją; Pozostała działalność usługowa	11 279	0	51	115	11 215
4.	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości; Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	58 083	29	145	563	57 665
5.	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	13 638	2 552	440	1 267	12 811
6.	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	32 576	3 462	1 808	4 710	29 674
7.	Przetwórstwo przemysłowe	27 627	4 908	1 151	2 123	26 655
8.	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	21 737	7 624	661	1 212	21 186
9.	Transport i gospodarka magazynowa; informacja i komunikacja	7 834	0	14	48	7 800
10.	Wytwarzania i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	7 428	0	29	72	7 385
11.	Pozostałe, w tym osoby fizyczne	55 230	1 437	363	1 681	53 912
Razem		278 973	20 798	4 988	12 550	271 411

- 7) uzgodnienie zmian korekty o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe dla ekspozycji o utraconej wartości przedstawiono w poniższej tabeli:

(dane w tys. zł.)

<i>Kategorie należności</i>	<i>Stan rezerw celowych i dotworzonych odpisów aktualizujących wg stanu na 01.01.2017 r.</i>	<i>Zwiększenia</i>	<i>Zmniejszenia</i>	<i>Stan na 31.12.2017 r.</i>
<i>Poniżej standardu</i>	157,06	5,12	136,74	25,44
<i>Wątpliwa</i>	26,12	1 260,70	642,19	644,63
<i>Stracona</i>	9 257,79	2 659,88	2 199,42	9 718,25
<i>Razem</i>	9 440,97	3 925,70	2 978,35	10 388,32

VI. Ekspozycja na ryzyko rynkowe – art. 445

Bank wyznacza wymóg na ryzyko rynkowe wyłącznie na ryzyko walutowe. Na koniec 2017 r. wymóg taki nie występował.

VII. Ekspozycja na ryzyko operacyjne – art. 446

1. Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka operacyjnego obliczane są przez Bank metodą wskaźnika bazowego (art. 315-316 Rozporządzenia). Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na dzień 31.12.2017 roku wynosił 2.312,06 tys. zł.
2. Straty z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego zarejestrowane w rejestrze zdarzeń ryzyka operacyjnego w 2017 roku stanowiły znikomą część wymogu kapitałowego. Wyniosły one 22,86 tys. zł, co stanowiło 1,0% wymogu kapitałowego.

VIII. Ekspozycje w papierach kapitałowych niewwzględnionych w portfelu handlowym – art. 447

Wszystkie ekspozycje kapitałowe zaliczono do portfela bankowego (portfela handlowego Bank nie posiadał).

Podział ekspozycji ze względu na cel nabycia (zyski kapitałowe, przyczyny strategiczne) według stanu na 31.12.2017 roku przedstawia poniższe zestawienie.

(dane w tys. zł.)

<i>Lp.</i>	<i>Rodzaj ekspozycji</i>	<i>Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na zyski kapitałowe</i>	<i>Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na przyjętą strategię</i>
1	<i>udziały</i>	0	51,62
2	<i>akcje</i>	0	3 311,10
3	<i>obligacje</i>	0	350,00
	<i>Razem</i>	0	3 712,72

Akcje i udziały zaliczone do aktywów trwałych wycenia się według ceny nabycia, z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.

Zestawienie papierów wartościowych oraz akcji i udziałów według stanu na 31.12.2017 roku przedstawia poniższe zestawienie.

(dane w tys. zł.)

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość bilansowa	Wartość rynkowa	Wartość godziwa
1	SGB-Bank S.A. w Poznaniu -akcje	3 311,10	3 311,10	0
2	SGB-Bank S.A. w Poznaniu -obligacje	352,37	350,00	0
3	Spółdzielczy System Ochrony SGB	1,00	1,00	0
4	Wideta Sp. z o.o.	50,00	50,00	0
5	Concordia Polska TUW	0	0,40	0
6	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Górczyn”	0,20	0,20	0
7	TUW Warszawa	0,02	0,02	0
Razem		3 714,69	3 712,72	0

W 2017 roku Bank nie uzyskał dochodów z tytułu posiadanych akcji i udziałów.

(dane w tys. zł.)

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość bilansowa	Wartość rynkowa	Wartość godziwa
1	SGB-Bank S.A. w Poznaniu -akcje	3 311,10	3 311,10	0
2	SGB-Bank S.A. w Poznaniu -obligacje	352,37	350,00	0
3	Spółdzielczy System Ochrony SGB	1,00	1,00	0
4	Wideta sp. z o.o.	50,00	50,00	0
5	Concordia Polska TUW	0	0,40	0
6	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Górczyn”	0,20	0,20	0
7	TUW Warszawa	0,02	0,02	0
Razem		3 714,69	3 712,72	0

IX. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym – art. 448

1. Celem strategicznym polityki Banku w odniesieniu do ryzyka stopy procentowej jest minimalizacja negatywnych zmian w zakresie wyniku finansowego, na skutek niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych, zidentyfikowanie podstawowych zagrożeń związanych z tym ryzykiem, z jednoczesnym zastosowaniem odpowiednich metod zarządzania mających na celu eliminację zagrożeń nierównomiernej reakcji różnych pozycji bilansowych na zmiany stóp procentowych, a przez to na zmiany przychodów i kosztów odsetkowych oraz utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej. Właściwe zarządzanie ryzykiem stopy procentowej, pozwala Bankowi utrzymać zdolność do wywiązywania się w sposób optymalny z bieżących i przyszłych zobowiązań bilansowych, jak i pozabilansowych, przy zapewnieniu pożądanego wyniku finansowego oraz realnej wartości posiadanych kapitałów.
2. Bank dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej z częstotliwością miesięczną. Wyniki pomiaru wraz ze stosownym opisem oraz komentarzem w formie analizy przekazywane są co kwartał Radzie Nadzorczej, Zarządowi Banku i Komitetowi ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami.
3. Stosowane przez Bank metody pomiaru ryzyka stopy procentowej przewidują przeprowadzanie prognoz zakładających zmiany stóp procentowych. Symulacja dotyczy analizy potencjalnej zmiany wyniku odsetkowego w skali 12 miesięcy, przy zmianie stóp procentowych o 200 punktów bazowych.

X. Polityka w zakresie wynagrodzeń – art. 450

1. Wynagrodzenia członków Zarządu uregulowane zostały uchwałą Rady Nadzorczej nr 25/15 z 22.08.2015 (z późn. zmianą, tj. uchwałą Rady Nadzorczej nr 83/17 z 19.12.2017r.) zawierającą „Regulamin wynagradzania członków Zarządu...” oraz uchwałą Rady Nadzorczej nr 24/15 z dnia 22.08.2015r. (z późn. zmianami, tj. uchwałami Rady Nadzorczej: nr 38/16 z 04.07.2016r. i nr 82/17 z 19.12.2017r.) zawierającą „Politykę zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze...”.
2. Wynagrodzenie osób zajmujących stanowiska kierownicze składa się przede wszystkim z wynagrodzenia zasadniczego i premii rocznej, a także innych dodatków wynikających z odrębnych przepisów (np. nagroda jubileuszowa, odprawa rentowa lub emerytalna itp.).
3. „Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze” zakłada, że składnikiem zmiennym wynagrodzenia tych osób jest premia roczna.
4. Celem wprowadzonej „Polityki zmiennych składników wynagrodzeń...” jest:
 - 1) wspieranie prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i niezachęcanie do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zatwierdzony przez Radę Nadzorczą Banku akceptowalny poziom ryzyka,
 - 2) wspieranie realizacji przyjętej przez Bank strategii działania oraz strategii zarządzania ryzykiem,
 - 3) ograniczenie ryzyka konfliktu interesów.
5. Z uwagi na fakt, że Bank nie jest znaczącą jednostką pod względem organizacji wewnętrznej oraz uwzględniając skalę działalności na rynku bankowym, polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku dotyczy wyłącznie członków Zarządu Banku.
6. Rada Nadzorcza podejmuje decyzje o przyznaniu premii rocznej na podstawie oceny wyników całego Banku oraz oceny efektów pracy osób zajmujących stanowiska kierownicze.
7. Ocena dokonywana jest po zakończeniu roku obrotowego – najpóźniej do 30 września roku następującego po okresie oceny i obejmuje 3 lata, tzn. rok miniony oraz 2 lata poprzedzające.
8. Wysokość premii rocznej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska ustalana jest w wysokości 4% rocznego wyniku finansowego netto, z zastrzeżeniem, że wysokość premii nie może być większa niż 20% osiągniętego w danym roku przez członka Zarządu wynagrodzenia zasadniczego.
9. Głównymi kryteriami finansowymi oceny uwzględnianymi przy ustalaniu rocznej premii są:
 - 1) zysk netto nie niższy niż 85 % zaplanowanego poziomu,
 - 2) zwrot z aktywów (ROA) nie niższy niż 100% zaplanowanego poziomu;
 - 3) wskaźnik należności zagrożonych nie niższy niż 100% zaplanowanego poziomu (wg wartości nominalnej),
 - 4) współczynnik wypłacalności nie niższy niż 95% zaplanowanego poziomu,
 - 5) wskaźnik płynności LCR nie niższy niż 100% zaplanowanego poziomu,natomiast głównymi kryteriami niefinansowymi są:
 - 1) pozytywna ocena kwalifikacji,
 - 2) uzyskanie absolutorium,
 - 3) efekty realizacji zadań wynikających z zakresu obowiązków i odpowiedzialności w ramach podziału zadań w Zarządzie,
 - 4) wyniki kontroli przeprowadzanych w Banku przez podmioty zewnętrzne.
10. Ocena efektów pracy osób zajmujących kierownicze stanowiska w Banku została dokonana, zgodnie z obowiązującymi zasadami, przed końcem III kwartału 2017r. za lata 2014 – 2016. Rada Nadzorcza nie podjęła decyzji o przyznaniu i wypłacie premii wg obowiązujących zasad.
11. W 2017 roku nie wystąpiły wypłaty wynagrodzeń z odroczonej wypłatą przyznanych w danym roku obrotowym wypłaconych, bądź zmniejszonych w ramach korekty związanej z wynikami. Zbiorcze informacje ilościowe na temat wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze (szczegółowe zestawienie w załączniku).

XI. Dźwignia finansowa – art. 451

Wskaźnik dźwigni wyrażony w wartościach procentowych jest miarą kapitału podzieloną przez miarę ekspozycji całkowitej instytucji.

Do obliczenia wskaźnika dźwigni miarę kapitału stanowi kapitał Tier I, a miarę ekspozycji całkowitej stanowi suma wartości ekspozycji z tytułu wszystkich aktywów i pozycji pozabilansowych po zastosowaniu współczynników konwersji, nieodliczonych przy wyznaczaniu miary kapitału.

Na dzień 31.12.2017 roku wskaźnik dźwigni Banku (zgodnie z art.429 ust. 2 CRR) wyniósł 7,58% (wskaźnik zalecany: 3%). Szczegóły dotyczące wyliczenia zawiera poniższa tabela:

(dane w tys. zł.)

Lp. *	Pozycja	Kwota mająca zastosowanie
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	461.010,75
6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	17.600,59
7	Inne korekty (definicja przejściowa)	- 103,32
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	478.508,02

*) numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 2016/200 z dnia 15 lutego 2016 roku ustanawiającym standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji

Ujawnienie wskaźnika dźwigni

(dane w tys. zł.)

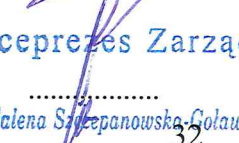
Lp.*	Pozycja	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych)		
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	461.010,75
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	- 103,32
3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	460.907,43
Inne ekspozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	37.410,67
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	-19.810,08
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17-18)	17.600,59
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
20	Kapitał Tier I	36 291,86
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a, EU-19b)	478.508,02
Wskaźnik dźwigni		
22	Wskaźnik dźwigni	7,58%

*) numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 2016/200 z dnia 15 lutego 2016 roku ustanawiającym standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji

XII. Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego – art. 453

Bank uwzględnia ograniczenie ryzyka kredytowego przy obliczaniu kwot ekspozycji ważonych ryzykiem.

1. Bank stosuje rzeczywistą i nierzeczywistą ochronę kredytową, według metody uproszczonej ujmowania zabezpieczeń. Ochrona kredytowa rzeczywista oznacza, że w przypadku niewykonania zobowiązania przez kontrahenta, niewypłacalności, upadłości lub innego dotyczącego kontrahenta zdarzenia kredytowego określonego w transakcji, Bank może upłynnić, dokonać transferu, przejąć lub zatrzymać zabezpieczenie. W przypadku ochrony kredytowej nierzeczywistej strona trzecia umowy zobowiązuje się do zapłacenia określonej kwoty, w przypadku powstania niewypłacalności dłużnika. Metoda uproszczona ujmowania zabezpieczeń oznacza, że rezydualny termin rozliczenia ochrony kredytowej nie może być krótszy od rezydualnego terminu zapadalności ekspozycji.
2. Bank ustanawia mechanizmy ochrony kredytowej, które są prawnie skuteczne.
Bank podejmuje wszystkie stosowne kroki w celu zapewnienia skuteczności mechanizmów ochrony kredytowej oraz eliminowania ryzyka związanego z tymi mechanizmami. Poza szczegółowymi warunkami, które musi spełniać zabezpieczenie, aby móc pozostać uznanym rodzajem zabezpieczenia, wszystkie zabezpieczenia rzeczywiste, stanowiące podstawę do stosowania technik redukcji ryzyka kredytowego, muszą spełniać następujące warunki:
 - 1) występować w wykazie uznanych aktywów zawartym w art. 197-200 CRR;
 - 2) zabezpieczenie jest płynne, co należy rozumieć jako sytuację, gdy w przypadku sprzedaży można uzyskać cenę netto nie odbiegającą od cen rynkowych;
 - 3) wartość zabezpieczenia jest stabilna;
 - 4) Bank posiada prawo do szybkiego upłynnienia lub zatrzymania tego zabezpieczenia w przypadku niewykonania zobowiązania przez dłużnika, jego niewypłacalności lub upadłości.
 Poza szczegółowymi warunkami, które musi spełniać zabezpieczenie, aby móc pozostać uznanym rodzajem zabezpieczenia, wszystkie zabezpieczenia nierzeczywiste, stanowiące podstawę do stosowania technik redukcji ryzyka kredytowego, muszą spełniać następujące warunki:
 - 1) dostawca zabezpieczenia jest uwzględniany w wykazie uznanych dostawców zawartym w art. 201 CRR;
 - 2) umowa zabezpieczenia występuje w wykazie umów zawartym w art. 203 CRR;
 - 3) umowa jest prawnie skuteczna i egzekwowalna w stopniu zapewniającym odpowiednią pewność co do wysokości zabezpieczenia.
 Za uznane zabezpieczenia rzeczywiste Bank przyjmuje:
 - 1) środki pieniężne zdeponowane w Banku;
 - 2) dłużne papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa lub NBP;
 - 3) środki pieniężne zdeponowane w innym banku.
 Za uznanych dostawców oraz umowę ochrony kredytowej nierzeczywistej Bank przyjmuje:
 - 1) gwarancję Skarbu Państwa lub Narodowego Banku Polskiego,
 - 2) gwarancję jednostki samorządu terytorialnego i władz lokalnych,
 - 3) gwarancję innego banku,
 - 4) regwarancję Skarbu Państwa wynikającą z udzielenia Bankowi gwarancji przez Bank Gospodarstwa Krajowego na realizację programów rządowych,
 - 5) gwarancję podmiotu posiadającego ocenę kredytową wydaną przez ECAI.
3. W przypadku stosowanych przez Bank zabezpieczeń rzeczywistych za wartość zabezpieczenia przyjmuje się jego wartość rynkową.
Jeżeli zabezpieczeniem są dłużne papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa lub NBP to do obliczenia ich wartości rynkowej Bank stosuje stopę dyskonta równą 20%.
W przypadku stosowanych przez Bank zabezpieczeń nierzeczywistych za wartość zabezpieczenia przyjmowana jest kwota, którą dostawca zabezpieczenia zobowiązał się uiszczyć w przypadku niedotrzymania terminu płatności przez kredytobiorcę lub zaistnienia innych określonych zdarzeń kredytowych.

	<i>Data</i>	<i>Imię i nazwisko</i>	<i>Stanowisko</i>
1.	22.06.2018 r.	Paweł Kowalczyk	Wiceprezes Zarządu
			 Wiceprezes Zarządu
2.	22.06.2018 r	Magdalena Szczepanowska-Goławska	Wiceprezes Zarządu
			 Wiceprezes Zarządu

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Gospodarczego Banku Spółdzielczego w Gorzowie Wielkopolskim niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w Informacji Banku dotyczące ryzyka, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń i inne informacje ujawniane zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z 26 czerwca 2013r. są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

<i>Data</i>	<i>Imię i nazwisko</i>	<i>Stanowisko</i>	
			Wiceprezes Zarządu
1. 22.06.2018 r.	Paweł Kowalczyk	Wiceprezes Zarządu	<i>Paweł Kowalczyk</i>
			Wiceprezes Zarządu
2. 22.06.2018 r	Magdalena Szczepanowska-Goławska	Wiceprezes Zarządu	<i>Magdalena Szczepanowska-Goławska</i>

Oświadczenie Zarządu

Ogólny profil ryzyka Banku związany ze strategią działalności i dane liczbowe, zapewniające zewnętrznym zainteresowanym stronom całościowy obraz zarządzania ryzykiem, w tym interakcji między profilem ryzyka Banku a tolerancją na ryzyko określoną przez organ zarządzający został opisany w Informacji Banku dotyczącej ryzyka, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń i inne informacje ujawniane według stanu na dzień 31.12.2017 roku i poniżej wyszczególnionych kluczowych wskaźnikach zawartych w zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą Gospodarczego Banku Spółdzielczego w Gorzowie Wielkopolskim „Strategii zarządzania ryzykiem w Gospodarczym Banku Spółdzielczym w Gorzowie Wielkopolskim”.

Lp.	Nazwa limitu	Wysokość limitu	Wartość na 31-12-2017	Stopień realizacji
Ryzyko kredytowe				
1	Udział kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym wg wartości nominalnych	max 12%	7,46%	62,13%
2	Udział portfela kredytów podmiotów niefinansowych w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania	max 75%	55,22%	73,62%
3	Udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w portfelu kredytowym wg wartości nominalnych	max 80%	69,21%	86,52%
4	Udział detalicznych ekspozycji kredytowych w portfelu kredytowym zgodnie z definicją Rekomendacji T wg wartości nominalnych	max 30%	2,77%	9,22%
5	Średni poziom odzysku ze stosowanych zabezpieczeń rzeczowych	min 35%	91,00%	260,00%
6	Poziom nieodzyskanych kredytów i pożyczek (kredyty i pożyczki netto w ewidencji pozabilansowej)	max 6%	2,00%	33,33%
Ryzyko operacyjne				
7	Poziom strat w stosunku do wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne	max 5%	0,99%	19,76%
Ryzyko walutowe				
8	Udział całkowitej pozycji walutowej w funduszach własnych	max 2%	0,05%	2,72%
Ryzyko płynności				
9	Wskaźnik LCR	min 64%	114,96%	179,63%
10	Wewnętrzny wskaźnik NFSR	min 100%	146,43%	146,43%
11	Udział depozytów podmiotów niefinansowych i instytucji rządowych oraz samorządowych w pasywach ogółem	min 80%	87,75%	109,69%
Ryzyko stopy procentowej				
12	Zmiana wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania i bazowego łącznie do wyniku odsetkowego	max 20%	12,73%	63,65%

Ryzyko kapitałowe				
13	Łączny współczynnik kapitałowy	min 13,25%	13,32%	100,53%
14	Współczynnik kapitału Tier I	min 10,25%	13,32%	129,95%
Ryzyko bancassurance				
15	Maksymalna wartość niewypłaconych odszkodowań zabezpieczających ryzyko straty Banku	max 100 tys. zł	0	0,00%

<i>Data</i>	<i>Imię i nazwisko</i>	<i>Stanowisko</i>	
1. 22.06.2018 r.	Paweł Kowalczyk	Wiceprezes Zarządu	<p>Wiceprezes Zarządu</p> <p><i>Paweł Kowalczyk</i></p> <p>Wiceprezes Zarządu</p>
2. 22.06.2018 r.	Magdalena Szczepanowska-Goławska	Wiceprezes Zarządu	<p><i>Magdalena Szczepanowska-Goławska</i></p>